आजचे पंचांग

शुक्रवार, दि. २९ मे २०२६
द्वितीय पराधं, श्वेतवाराह कल्प, वैवस्वत मन्वंतर, युगाब्द ५१२८, शालिवाहन शक १९४८, विक्रम संवत २०८२, पराभवनाम संवत्सर, उत्तरायण, ग्रीष्म ऋतु, अधिक ज्येष्ठ मास, शुक्लपक्ष, त्रयोदशी सकाळी ९-५१ पर्यंत नंतर चतुर्दशी तिथी, दिवस नक्षत्र- स्वाती सकाळी १०-३८ पर्यंत नंतर विशाखा, चंद्र रास- तुला, सूर्य रास - वृषभ, गुरु रास - मिथुन

दैनिक
राज्य लोकतंत्र
नवी दिशा... नवे विचार...

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | शुक्रवार, दि. २९ मे, २०२६ | वर्ष - १ | अंक - २४३ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

गोव्यात मंत्रिमंडळ विस्तार?

पणजी : मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत हे मंगळवारी रात्री सहकुटुंब दिल्लीला पोहोचले. दिल्लीत पोहोचल्यानंतर बुधवारी सकाळी त्यांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची भेट घेतली. यावेळी मुख्यमंत्र्यांचे वडील व संघाचे कार्यकर्ते पांडुरंग सावंत यांनी पंतप्रधानांना पुष्पगुच्छ प्रदान केला. दरम्यान, या भेटीत गोव्यातील राजकारणावर चर्चा झाली असून लवकरच मंत्रिमंडळाचा विस्तार होण्याची शक्यता सूत्रांनी वर्तविली आहे. माजी मंत्री रवी नाईक यांच्या निधनामुळे एक मंत्रिपद रिक्त आहे.

सारांश वृत्त

माकपकडून आंदोलन

शिमला : केंद्र सरकारने इंधन दरवाढीचा निषेध केला असून, मार्क्सवादी कम्युनिस्ट पक्षाने गुरुवारी जिल्हा आयुक्त कार्यालयात निदर्शने करून इंधन दर मागे घेण्याची मागणी केली. पंतप्रधान मोदी यांच्यावर आर्थिक बोजा पडत असल्याचा आरोप करत कार्यकर्त्यांनी त्यांच्याविरोधात घोषणाबाजी केली. पेट्रोल आणि डिझेलच्या दरात ८ रुपयांची वाढ झाली आहे, स्वयंपाकाच्या गॅस आणि सीएनजीच्या किंमतीतही वाढ झाली आहे.

शांतनू सेन यांचा प्रवक्तेपदाचा राजीनामा

कोलकाता : राज्यसभेचे माजी खासदार आणि तृणमूल काँग्रेसचे नेते शंतनू सेन यांनी गुरुवारी पक्षाच्या राष्ट्रीय प्रवक्तेपदाचा राजीनामा दिला आणि आर. जी. कर बलात्कार आणि हत्या प्रकरणाच्या वादावरून संघटनेवर टीका केली आणि निवडणुकीतील पराभवाचा सार्वजनिक नकार म्हणून "अनैतिक प्रथा" असल्याचे वर्णन केले. विधानसभा निवडणुकीत पराभूत झाल्यानंतर तृणमूल उघड असंतोष, सार्वजनिक आरोप-प्रत्यारोप आणि संघटनात्मक एकजुटीचा ऱ्हास होत असताना हा राजीनामा आला आहे.

भेसळीविरोधात एफडीएची कारवाई

ठाणे : महाराष्ट्र अन्न व औषध प्रशासनाने भेसळ, गुटखा विक्रेते, असंच्छ अन्न उत्पादकांना लक्ष्य करून राज्यातील अनेक भागात कारवाई करत ३३ जणांना अटक केली असून २७ आस्थापने सील केल्याची माहिती एका अधिकाऱ्याने गुरुवारी दिली. एफडीएच्या मुंबई, कोकण, पुणे, नाशिक, अमरावती, नागपूर आणि छत्रपती संभाजीनगर विभागात आयुक्त तुकाराम मुंढे यांच्या अध्यक्षतेखाली २५ मे रोजी ही कारवाई करण्यात आली.

विधान परिषद निवडणुकीत १५ जागांवर भाजपचे वर्चस्व

पुण्यात 'घड्याळ' विरुद्ध 'कमळ'?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्था मतदारसंघातून विधान परिषदेच्या १७ जागांसाठी निवडणुकीचा बिगुल वाजल्यानंतर राजकीय हालचालींना वेग आला आहे. आगामी विधानसभा निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर सर्व पक्षांकडून उमेदवारांची चाचपणी सुरू झाली असून उपलब्ध संख्याबळाच्या आकडेवारीनुसार १७ पैकी तब्बल १५ जागांवर भाजप आणि महायुतीचे स्पष्ट वर्चस्व दिसून येत आहे. मात्र पुणे आणि ठाणे मतदारसंघातील राजकीय समीकरणे सर्वाधिक चर्चेचा विषय ठरत आहेत.

प्राप्त आकडेवारीनुसार रायगड-रत्नागिरी, अहिल्यानगर, नाशिक, सांगली-सातारा, यवतमाळ, भंडारा-गोंदिया, नांदेड, परभणी-हिंगोली आणि छत्रपती संभाजीनगर-जालना या मतदारसंघांमध्ये भाजपचे संख्याबळ तुलनेने अधिक मजबूत असल्याचे चित्र आहे. ठाणे मतदारसंघात एकूण ९१७ मतदार असून भाजपकडे ४३१, शिवसेनेकडे ३०९ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे १८ सदस्य आहेत. रायगड-रत्नागिरी मतदारसंघात भाजपकडे २४१, शिवसेनेकडे २७५ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे १४९ सदस्य आहेत.अहिल्यानगर मतदारसंघात भाजपकडे २०७ सदस्य असून शिवसेना ४४ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस ६४ सदस्यांसह मैदानात आहे. जळगावमध्ये भाजपचे २७४ सदस्य असून शिवसेना २०८ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस ५५ सदस्यांसह उपस्थित आहे. नाशिकमध्ये भाजप १८३, शिवसेना १६१ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस १०७ या संख्याबळासह मजबूत स्थितीत आहे.

सोलापूरमध्ये भाजपचे ३०४ सदस्य असून शिवसेना ७६ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस ४८ सदस्यांसह मागे आहे. सांगली-सातारा मतदारसंघात भाजपचे ३७१ सदस्य असून शिवसेना ११० आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस १४५ सदस्य आहेत.

मात्र, संपूर्ण निवडणुकीतील सर्वाधिक लक्षवेधी लढत पुणे मतदारसंघात होण्याची चिन्हे आहेत. पुण्यात एकूण ८७८ मतदार असून भाजपकडे ३३५, शिवसेनेकडे ८२ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे तब्बल ३७५ सदस्य आहेत. त्यामुळे भाजप आणि अजित पवार यांच्या राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये तुल्यबळ लढत होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. महायुतीत ही जागा नेमकी कोणत्या पक्षाला द्यायची, यावरून मोठा पेच निर्माण होण्याची शक्यता आहे. महायुतीत सलोखा झाला नाही तर पुणे मतदारसंघात 'घड्याळ' विरुद्ध 'कमळ' अशी प्रतिष्ठेची थेट लढत पाहायला मिळू शकते. लातूर-धाराशिव-बीड मतदारसंघात भाजपकडे ३६९, राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे २०२ आणि शिवसेनेकडे ८० सदस्य आहेत. यवतमाळमध्ये भाजप १३५, शिवसेना १०४ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस २९ सदस्यांसह आघाडीवर आहे. भंडारा-गोंदिया मतदारसंघात भाजपचे १९६ सदस्य असून राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे ८३ सदस्य आहेत. वर्धा-चंद्रपूर-गडचिरोली मतदारसंघात भाजपकडे १४९ सदस्य असून शिवसेना आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे संख्याबळ तुलनेने कमी आहे. अमरावतीमध्ये भाजप १३६, राष्ट्रवादी काँग्रेस ८३ आणि शिवसेना २३ सदस्यांसह आहे. परभणी-हिंगोली मतदारसंघात राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे १२३ सदस्य असून भाजपकडे १११ सदस्य आहेत. छत्रपती संभाजीनगर-जालना मतदारसंघात भाजपचे २५४ सदस्य असून शिवसेना १४९ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस ८६ सदस्यांसह आहे. नागपूर पोटनिवडणुकीतही भाजपची स्थिती मजबूत असल्याचे दिसत आहे.

इंधन दरवाढीवरून वडेट्टीवारांचा हल्लाबोल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नागपूर : देशातील जनता महागाई, बेरोजगारी, इंधन दरवाढ आणि आर्थिक अस्थिरतेने त्रस्त असताना केंद्रातील भाजप सरकार धार्मिक ध्रुवीकरण आणि भावनिक मुद्द्यांच्या आड आपले अपयश लपवण्याचा प्रयत्न करत असल्याचा आरोप काँग्रेसचे विधिमंडळ नेते विजय वडेट्टीवार यांनी केला आहे.

सध्याची आर्थिक परिस्थिती भविष्यात कोविड काळातील लॉकडाऊनसारखी गंभीर होऊ शकते, असा इशाराही त्यांनी दिला. वाहनांचे आरसी बुक तपासून डिझेल दिले जात असल्याचा दावा करत शेतकऱ्यांनाही इंधनटंचाईचा फटका बसत असल्याचे ते म्हणाले. पुढील काही दिवसांत पेट्रोलचे दर १७० रुपये आणि डिझेलचे दर १५० रुपयांपर्यंत जाण्याची शक्यता असल्याचा दावा वडेट्टीवार यांनी केला. यामुळे मध्यमवर्गीय, शेतकरी आणि सामान्यजन भरडले जातील, अशी टीका त्यांनी केली. विमानांच्या फेऱ्या कमी होत असून इंधनटंचाई वाढत असल्याचेही त्यांनी नमूद केले. आर्थिक संकटावरून जनतेचे लक्ष विचलित करण्यासाठी धार्मिक तेढ निर्माण करण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. काही मंत्री असंवेदनशील वक्तव्य करत असल्याची टीकाही त्यांनी केली.

मराठा आरक्षणाच्या मुद्द्यावरूनही त्यांनी राज्य सरकारवर निशाणा साधला. मनोज जरांगे पाटील सातत्याने आंदोलन करत आहेत, मात्र सरकारकडून केवळ आश्वासनांची धूळफेक केली जात आहे. शासन निर्णय काढले जातात, पण अंमलबजावणी होत नाही. सरकारकडे देण्यासाठी काहीही उरलेले नाही, अशी टीका वडेट्टीवार यांनी केली.

पेट्रोल पंपांतून खरेदी करणाऱ्या उद्योगांवर कारवाई

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : किरकोळ पेट्रोल पंपांतून मोठ्या प्रमाणावर इंधन खरेदी करणाऱ्या औद्योगिक ग्राहकांविरोधात केंद्र सरकारने कठोर पावले उचलण्यास सुरुवात केली आहे. व्यावसायिक पुरवठा यंत्रणेऐवजी किरकोळ विक्री केंद्रांतून इंधन उचलल्यामुळे कृत्रिम टंचाई निर्माण होत असून तेल कंपन्यांना आर्थिक नुकसान सहन करावे लागत असल्याचे केंद्राने म्हटले आहे.

राज्य सरकारे आणि केंद्रशासित प्रदेशांना अशा प्रकरणांवर कारवाई करण्यासाठी विशेष पथके स्थापन करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. सामान्य ग्राहकांसाठी असलेल्या पेट्रोल आणि डिझेलचा काळाबाजार, अनधिकृत साठेबाजी आणि इंधन वळविण्याच्या प्रकारांवर नियंत्रण आणण्यासाठी अत्यावश्यक वस्तू कायदा आणि संबंधित नियंत्रण आदेशांतील तरतुदी लागू करण्यासही सांगण्यात आले आहे.

औद्योगिक ग्राहक व्यावसायिक पुरवठा वाहिन्यांऐवजी किरकोळ पेट्रोल पंपांमधून इंधन खरेदी करत आहेत. त्यामुळे किरकोळ वितरण यंत्रणेवर ताण येत आहे. अनेक भागांत टंचाईची परिस्थिती निर्माण होत आहे. औद्योगिक ग्राहकांनी किरकोळ पंपांकडून इंधन खरेदी केल्याने सामान्य ग्राहकांच्या हक्काच्या इंधनावर ताण येत आहे. यामुळे काही भागांत अनावश्यक मागणी वाढून कृत्रिम तुटवडा निर्माण होत असल्याचा दावा करण्यात आला आहे.

राज्यातील जागावाटपावरून मतभेद नसल्याचा शिंदेंचा दावा

फडणवीस, शिंदे, सुनेत्राताई दिल्लीत

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आणि उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांच्या दिल्ली दौऱ्यामुळे राज्याच्या राजकारणात विविध चर्चांना उधाण आले असताना, विधान परिषद निवडणुकीतील जागावाटपाचा मुद्दा आता केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांच्यापर्यंत पोहोचल्याची चर्चा रंगली आहे. विधान परिषदेच्या १७ जागांपैकी ६ जागांवर शिवसेनेचा आग्रह असल्याचे सांगितले जात आहे. मात्र, महायुतीत कोणतेही मतभेद नसून जागावाटप सन्मानाने होईल, असा दावा उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी केला.

गेल्या दोन दिवसांपासून दिल्ली दौऱ्यावर असलेल्या शिंदे यांनी अमित शाह तसेच केंद्रीय जलशक्ती मंत्री सी. आर. पाटील यांची भेट घेतल्यानंतर माध्यमांशी संवाद साधला. हा दौरा राजकीय नसून राज्याच्या विकासकामांसाठी असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. महाराष्ट्रातील कांदा आणि ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांसह जलजीवन मिशनअंतर्गत रखडलेल्या योजनांबाबत केंद्राशी चर्चा करण्यात आल्याचे त्यांनी सांगितले.

राज्याच्या प्रलंबित विकासकामांसाठी केंद्र सरकारकडे पाठपुरावा करणे हे सरकारचे कर्तव्य असल्याचे सांगत शिंदे यांनी पूर्वीच्या सरकारवर अप्रत्यक्ष टीका केली. केंद्राशी संवाद साधण्याचा आम्हाला कोणताही कमीपणा वाटत नाही. राज्याच्या विकासासाठी केंद्राकडून हजारो कोटींचा निधी मिळवण्यासाठी प्रयत्न करावे लागतात आणि आम्ही तेच करत आहोत, असे ते म्हणाले. विधान परिषद निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर महायुतीत जागावाटपावरून रस्सीखेच सुरू असल्याची चर्चा आहे. १ जून ही उमेदवारी अर्ज दाखल करण्याची अंतिम तारीख असली तरी अद्याप अधिकृत जागावाटप जाहीर झालेले नाही. शिवसेनेने अधिक जागांची मागणी केल्याचे बोलले जात असताना राष्ट्रवादी काँग्रेसकडूनही काही मतदारसंघांवर दावा करण्यात आल्याचे सांगितले जात आहे.

या सर्व घडामोडींवर बोलताना शिंदे यांनी महायुती एकजुटीने सर्व १७ जागा लढवून जिंकेल, असा विश्वास व्यक्त केला. महाविकास आघाडीला एकही जागा जिंकता येणार नाही, असा दावाही त्यांनी केला.

विरोधकांवर टीका करताना शिंदे म्हणाले की, भाजप आणि शिवसेना एकत्रितपणे राज्याचा विकासाची कामे करत आहेत. त्यामुळे विरोधकांकडून दिशाभूल करणारी वक्तव्ये केली जात आहेत. राज्यातील सर्व निवडणुकांमध्ये भाजप पहिल्या क्रमांकावर असून शिवसेना दुसऱ्या क्रमांकावर असल्याचा दावाही त्यांनी केला.

इराणच्या रिव्होल्युशनरी गार्ड्सचा दावा

इस्रायल नष्ट झाल्याशिवाय मध्य पूर्वेत शांतता नाही

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

तेहरान : इस्रायल पूर्णपणे नष्ट झाल्याशिवाय मध्य पूर्वेत शांतता प्रस्थापित होणार नाही, असा दावा इराणच्या रिव्होल्युशनरी गार्ड्सने केला आहे. गाझामध्ये इस्रायली हवाई हल्ल्यात हमासचे दोन कमांडर ठार झाल्यानंतर इराणकडून ही तीव्र प्रतिक्रिया देण्यात आली. अशा कारवायांमुळे पॅलेस्टिनी प्रतिकार कमकुवत होणार नसून पॅलेस्टिनी आणि जेरुसलेमच्या मुक्तीसाठीचा संघर्ष अधिक तीव्र होईल, असेही गार्ड्सने म्हटले आहे.

दरम्यान, मध्य पूर्वेतील संघर्ष अधिकच तीव्र होत असून अमेरिका आणि इराणने एकमेकांवर युद्धबंदीचे उल्लंघन केल्याचा आरोप केला आहे. तीन महिन्यांपासून सुरू असलेल्या संघर्षानंतर एप्रिलमध्ये युद्धबंदी जाहीर करण्यात आली होती. मात्र, गुरुवारी झालेल्या चकमकीनंतर परिस्थिती पुन्हा चिघळली आहे. युद्ध समाप्तीसाठी सुरू असलेल्या वाटाघाटींनाही त्यामुळे मोठा धक्का बसल्याचे मानले जात आहे.

अमेरिकेने इराणच्या दक्षिण भागावर हल्ला केल्यानंतर रिव्होल्युशनरी गार्ड्सने तीव्र इशारा दिला आहे. अमेरिकेने पुन्हा हल्ला केल्यास ठोस प्रत्युत्तर दिले जाईल, असे गार्ड्सने स्पष्ट केले.

इराणचे नेते मोजतबा खामेनी यांनी अमेरिका आणि इस्रायलवर दबावाचे राजकारण केल्याचा आरोप केला. आर्थिक निर्बंध, लष्करी दबाव आणि प्रचारयुद्धाद्वारे इराणमध्ये अंतर्गत फूट निर्माण करण्याचा प्रयत्न होत असल्याचे त्यांनी म्हटले आहे.

याचदरम्यान इस्रायली लष्कराने लेबनॉनची राजधानी बैरुतवर हवाई हल्ला केल्याची माहिती दिली.

आयडीएफने बैरुतमध्ये अचूक कारवाई केल्याचे सांगितले असून सविस्तर माहिती लवकरच जाहीर केली जाईल, असे नमूद केले आहे.

इस्रायल आणि इराणसमर्थित हिजबुल्लाह यांच्यात युद्धबंदी लागू होणार होती. मात्र, तिचे पालन झाले नसल्याचे दिसून आले आहे. इस्रायलने लेबनॉनमधील अनेक भाग युद्धक्षेत्र घोषित केल्याने तेथील तणाव अधिक वाढला आहे.

कुवेतनेही इराणवर तणाव वाढवल्याचा आरोप केला आहे. इराणचा हा हल्ला युद्धबंदीचे गंभीर उल्लंघन असल्याचा आरोप अमेरिकेने केला आहे. अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी इराणसोबतच्या चर्चेत प्रगती होत असल्याचा दावा केला असला, तरी दोन्ही देशांतील संघर्ष अद्याप कायम आहे.

बनावट कॉल सेंटरचा पर्दाफाश

गुरुग्राम : गुरुग्राम पोलिसांनी गाझियाबादमधील एका कॉल सेंटरमधून चालवल्या जाणाऱ्या सायबर फसवणुकीच्या रॅकेटचा पर्दाफाश केला असून विमा पॉलिसी आणि सरकारी बाँडमध्ये गुंतवणूक करण्याच्या बहाण्याने लाखो रुपयांची फसवणूक केल्याच्या आरोपाखाली तीन जणांना अटक केली आहे. आरोपींनी लोकांना फसवे कॉल करून आणि विमा पॉलिसी आणि सरकारी बाँडमध्ये गुंतवणूक करण्यासाठी दिशाभूल करून फसवणूक केली. त्यांच्याकडून १३ मोबाइल फोन, ७ सिमकार्ड आणि ५० हजार रुपयांची रोकड जप्त करण्यात आली आहे.

आता वादळी वाऱ्यासह पावसाचे संकट

ताशी ११० किलोमीटर वेगाने वारे वाहणार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : देशातील अनेक राज्यांमध्ये पुढील काही तासांत हवामानात मोठे बदल होण्याची शक्यता भारतीय हवामान विभागाने व्यक्त केली आहे. वाढत्या तापमानामुळे वातावरण अस्थिर झाले असून आता त्यात वादळी वाऱ्यांची भर पडणार असल्याचा अंदाज वर्तवण्यात आला आहे. काही भागांत ताशी ११० किलोमीटर वेगाने वारे वाहण्याची शक्यता असून मुसळधार पावसाचाही इशारा देण्यात आला आहे.

सध्या देशातील अनेक राज्यांमध्ये तीव्र उष्णतेची लाट कायम असतानाच नैऋत्य मान्सून वेगाने पुढे सरकत आहे. या पार्श्वभूमीवर हवामान विभागाने विविध राज्यांसाठी रेड आणि ऑरेंज अलर्ट जारी केला आहे. अनेक ठिकाणी वादळी पाऊस, विजांचा कडकडाट आणि गारपिटीची शक्यता व्यक्त करण्यात आली आहे. हिमाचल प्रदेश, उत्तराखंड, जम्मू-काश्मीर या राज्यांमध्ये मुसळधार पाऊस आणि वादळी वाऱ्यांचा इशारा देण्यात आला आहे. विशेषतः डोंगराळ भागांमध्ये नागरिकांनी सतर्क राहण्याचे आवाहन प्रशासनाकडून करण्यात आले आहे. मध्य प्रदेशातही ३० मेपर्यंत वादळी पाऊस आणि गारपिटीचा अंदाज व्यक्त करण्यात आला आहे. राज्यातील अनेक जिल्ह्यांमध्ये हवामान अचानक बदलण्याची शक्यता असून शेतकरी आणि नागरिकांना खबरदारी घेण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे.

छत्तीसगडमध्ये २९ आणि ३० मे रोजी मुसळधार पावसाची शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे. काही भागांमध्ये वादळी वाऱ्यांसह जोरदार पाऊस होण्याची शक्यता असल्याने प्रशासन सतर्क झाले आहे.

दरम्यान, महाराष्ट्रात सध्या तरी अतिवृष्टीचा इशारा देण्यात आलेला नाही.

अनेक पक्षांचा खर्च उत्पन्नापेक्षा अधिक

प्रादेशिक पक्षांच्या उत्पन्नात ५२ टक्क्यांची घट

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : देशातील प्रादेशिक राजकीय पक्षांच्या उत्पन्नात २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात मोठी घट झाल्याचे समोर आले आहे. असोसिएशन फॉर डेमोक्रॅटिक रिफॉर्म्स अर्थात एडीआरने प्रसिद्ध केलेल्या अहवालानुसार, ३६ प्रादेशिक पक्षांचे एकत्रित उत्पन्न ५१ टक्क्यांहून अधिक घटून २ हजार १९२.९४ कोटी रुपयांवर आले आहे. मागील आर्थिक वर्षात हेच उत्पन्न ४ हजार ५६३.१७ कोटी रुपये होते.

विशेष म्हणजे, अनेक पक्षांनी आपल्या उत्पन्नापेक्षा अधिक खर्च केल्याचेही या अहवालातून

स्पष्ट झाले आहे. ३६ पैकी २१ पक्ष तोट्यात कार्यरत असल्याचे एडीआरच्या विश्लेषणात नमूद करण्यात आले आहे. या पक्षांचा एकूण खर्च १ हजार ४३३.०७ कोटी रुपयांवर पोहोचला असून तो त्यांच्या उत्पन्नापेक्षा सुमारे २४० कोटी रुपयांनी अधिक आहे. निवडणूक आयोगाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध ऑडिट अहवालांच्या आधारे हे विश्लेषण करण्यात आले. यात तेलुगू देसम पार्टी हा सर्वाधिक उत्पन्न मिळवणारा प्रादेशिक पक्ष ठरला आहे. टीडीपीने २२८.३१ कोटी रुपयांचे उत्पन्न जाहीर केले असून ते सर्व प्रादेशिक पक्षांच्या एकूण उत्पन्नाच्या १९.१४ टक्के आहे. त्याखालोखाल अखिल भारतीय तृणमूल काँग्रेसला २१९.३५ कोटी रुपये, तर वायएसआर काँग्रेसला १४०.३९ कोटी रुपयांचे उत्पन्न मिळाले. मात्र, खर्चाच्या बाबतीत वायएसआर काँग्रेस आघाडीवर असल्याचे दिसून आले. पक्षाने तब्बल ३४०.२० कोटी रुपयांचा खर्च केला असून तो त्यांच्या उत्पन्नाच्या १४२ टक्के आहे. पक्षाने सुमारे २०० कोटी रुपयांचा अतिरिक्त खर्च केल्याची नोंद करण्यात आली आहे.

बिजू जनता दल आणि तृणमूल काँग्रेसने अनुक्रमे २८८.४४ कोटी रुपये आणि २२७.७५ कोटी रुपयांचा खर्च केला. एडीआरच्या अहवालानुसार, प्रादेशिक पक्षांच्या उत्पन्नाचा सर्वात मोठा स्रोत ऐच्छिक देणग्या हा आहे. एकूण उत्पन्नापैकी ५८.८२ टक्के म्हणजेच ७०२.३६ कोटी रुपये देणग्यांमधून प्राप्त झाले. तृणमूल काँग्रेसला सर्वाधिक १८४.०८ कोटी रुपयांच्या देणग्या मिळाल्या. त्यानंतर वायएसआर काँग्रेस आणि टीडीपीचा क्रमांक लागतो. उत्पन्नात मोठी घट झाली असली तरी निवडणूक खर्च मात्र कायम उच्च पातळीवर राहिला. १५ पक्षांनी आपल्या एकूण खर्चापैकी ५५ टक्क्यांहून अधिक रक्कम निवडणूक प्रचारावर खर्च केली. एकट्या वायएसआर काँग्रेसने निवडणूक प्रचारासाठी २११.१२ कोटी रुपये खर्च केल्याचे नमूद करण्यात आले आहे.

दरम्यान, द्रमुक आणि शिवसेनेसह ३१ प्रादेशिक पक्षांनी अंतिम मुदत संपल्यानंतरही तब्बल २०७ दिवस उलटल्यानंतर निवडणूक आयोगाकडे ऑडिट अहवाल सादर केले नसल्याची बाबही अहवालात नमूद करण्यात आली आहे. यामुळे राजकीय पक्षांच्या आर्थिक पारदर्शकतेवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित होत असल्याची टीकाही एडीआरने केली आहे.

पेपरफुटी रोखण्यासाठी सैन्याच्या मदतीचा विचार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : देशभरातील स्पर्धा परीक्षा आणि प्रवेश परीक्षांमध्ये वारंवार होणाऱ्या पेपरफुटीच्या घटनांना आळा घालण्यासाठी केंद्र सरकार मोठा निर्णय घेण्याच्या तयारीत असल्याची माहिती समोर येत आहे. प्रश्नपत्रिकांच्या सुरक्षेसाठी भारतीय सैन्याची मदत घेण्याच्या पर्यायावर केंद्र सरकार गांभीर्याने विचार करत असल्याचे सूत्रांकडून सांगितले जात आहे.

प्रश्नपत्रिका छापल्यानंतर त्या परीक्षा केंद्रांपर्यंत पोहोचवण्याच्या प्रक्रियेदरम्यान पेपरफुटीच्या घटना घडत असल्याचे अनेक प्रकरणांत समोर आले आहे. ही साखळी पूर्णपणे सुरक्षित करण्यासाठी प्रश्नपत्रिकांची वाहतूक आणि सुरक्षेची जबाबदारी सैन्याकडे सोपवण्याचा प्रस्ताव चर्चेत असल्याचे समजते.

गेल्या काही वर्षांत विविध स्पर्धा परीक्षा आणि प्रवेश परीक्षांमध्ये पेपरफुटीच्या घटनांमुळे लाखो विद्यार्थ्यांचे नुकसान झाले आहे. विशेषतः नीट परीक्षेतील कथित पेपरफुटीनंतर देशभरातून संताप व्यक्त करण्यात आला होता. या पार्श्वभूमीवर परीक्षा प्रक्रियेवरील विश्वास पुन्हा प्रस्थापित करण्यासाठी सरकार कठोर उपाययोजना करण्याच्या तयारीत आहे.

सैन्याकडे प्रश्नपत्रिकांच्या सुरक्षेची जबाबदारी दिल्यास संपूर्ण प्रक्रिया शिस्तबद्ध आणि अभेद्य होऊ शकते, असा सरकारचा विश्वास आहे. प्रश्नपत्रिकांच्या वाहतुकीदरम्यान मानवी हस्तक्षेप, निष्काळजीपणा किंवा अन्य त्रुटींना आळा बसू शकतो, असा दावा केला जात आहे.

संपादकीय

डिजिटल प्रशासनातील त्रुटी आणि वास्तव

भारताने प्रशासकीय सेवांचे वेगाने डिजिटलायझेशन केले असले, तरी बहुतांश सरकारी सेवा अजूनही अंशतः डिजिटल आहेत. नागरिकांना प्रत्यक्ष सरकारी कार्यालयांमध्ये हेलपाटे मारावे लागणे आणि तांत्रिक अडचणींचा सामना करावा लागणे, हे डिजिटल सेवा वितरणातील अपूर्णतेचे आणि धोरणात्मक त्रुटींचे स्पष्ट संकेत आहेत.

भारतात गेल्या काही वर्षांत डिजिटल तंत्रज्ञानाचा प्रसार थक्क करणारा झाला आहे, यात शंका नाही. आर्थिक व्यवहारांपासून ते विविध दाखल्यांसाठी अर्ज करण्यापर्यंतच्या प्रक्रियेत तंत्रज्ञानाचा वापर मोठ्या प्रमाणावर वाढला आहे. परंतु, जेव्हा आपण शासकीय सेवांच्या वितरणाचा सखोल अभ्यास करतो, तेव्हा एक वेगळेच वास्तव समोर येते. अनेक सरकारी योजना आणि सेवा या 'अंशतः डिजिटल' म्हणजे पार्शिअल डिजिटायझेशनच्या विळख्यात अडकल्या आहेत. याचा अर्थ असा की, एखादा नागरिक प्रमाणपत्रासाठी किंवा योजनेच्या लाभासाठी ऑनलाईन अर्ज करू शकतो, पण त्यापुढील मंजुरीची प्रक्रिया, कागदपत्रांची पडताळणी आणि अंतिम वितरण यासाठी त्याला अजूनही पारंपरिक पद्धतीने सरकारी कार्यालयांच्या पायऱ्या झिजवाव्या लागतात. हे अर्धवट डिजिटलायझेशन नागरिकांचा त्रास कमी करण्याऐवजी बऱ्याचदा तो वाढवणारे ठरत आहे. या अंशतः डिजिटल सेवांमुळे प्रशासकीय पारदर्शकतेच्या मूळ उद्देशालाच हरताळ फासला जात आहे. जेव्हा एखादी प्रक्रिया अर्धी डिजिटल आणि अर्धी मॅन्युअल म्हणजेच हस्ते हाताळणीवर आधारित असते, तेव्हा भ्रष्टाचाराला आणि विलंबाला पुन्हा वाव मिळतो. ऑनलाईन अर्ज केल्यानंतरही फाईल पुढे सरकण्यासाठी कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांची मनधरणी करावी लागणे, हे डिजिटल इंडियाच्या उद्दिष्टांशी विसंगत आहे. संपूर्ण प्रक्रिया जोपर्यंत सुरुवातीपासून शेवटपर्यंत डिजिटल म्हणजे एंड-टू-एंड डिजिटायझेशनच्या चौकटीत बसत नाही, तोपर्यंत प्रशासकीय व्यवस्थेतील दप्तरदिरंगाई आणि लालफितीचा कारभार पूर्णपणे संपुष्टात येऊ शकत नाही. केवळ दर्शनी भागाचे आधुनिकीकरण करून मूळ रचनेतील दोष लपवता येत नाहीत, ही कटू वस्तुस्थिती आहे. देशातील डिजिटल साक्षरतेचा आलेख आणि तांत्रिक पायाभूत सुविधांची स्थिती या सेवांच्या मार्गातील सर्वांत मोठा अडथळा ठरत आहे. ग्रामीण आणि दुर्गम भागातील नागरिकांकडे अजूनही हाय-स्पीड इंटरनेट आणि स्मार्टफोनची पुरेशी उपलब्धता नाही. सर्व्हर डाऊन असणे, लिंक न मिळणे किंवा बायोमेट्रिक प्रणालीमध्ये त्रुटी निर्माण होणे, यामुळे गरिबांना त्यांच्या हक्काच्या शिधापत्रिकेवरील धान्यापासून किंवा पेन्शनपासून वंचित राहावे लागल्याच्या अनेक घटना समोर आल्या आहेत. तांत्रिक त्रुटींमुळे मानवी हक्कांचे उल्लंघन होणे आणि कल्याणकारी योजनांचे लाभ नाकारले जाणे, हे कोणत्याही लोकशाही व्यवस्थेसाठी भूषणावह नाही. तंत्रज्ञान हे मानवी जीवन सुसह्य करण्याचे माध्यम असायला हवे, ते नागरिकांच्या मार्गातील अडथळा बनू नये. या समस्येवर मात करण्यासाठी सरकारने आता सेवांच्या संगणकीकरणापलीकडे जाऊन संपूर्ण प्रशासकीय प्रक्रियेचे पुनरुज्जीवन करणे गरजेचे आहे. कागदपत्रांची पडताळणी देखील डिजिटल लॉकर किंवा केंद्रीय डेटाबेसच्या माध्यमातून स्वयंचलित पद्धतीने झाली पाहिजे. नागरिकांना एकाच कामासाठी वेगवेगळ्या सरकारी विभागांकडे एकाच प्रकारची कागदपत्रे पुन्हापुन्हा सादर करावी लागू नयेत, अशी एकात्मिक प्रणाली विकसित करणे आवश्यक आहे. यासोबतच, ज्या नागरिकांना ऑनलाईन प्रणाली वापरता येत नाही, त्यांच्यासाठी स्थानिक पातळीवर सक्षम आणि पारदर्शक मदत केंद्रे सुरू ठेवली पाहिजेत, जेणेकरून समाजातील शेवटचा घटक या प्रक्रियेतून बाद होणार नाही. डिजिटल प्रशासनाचा खरा विजय हा कागदोपत्री आकडेवारी सुधारण्यात किंवा ॲप्सची संख्या वाढवण्यात नसून, सामान्य नागरिकाचा सरकारी कार्यालयाशी येणारा संबंध किती सुटसुटीत आणि सुखाचा होतो, यावर अवलंबून आहे. जोपर्यंत आपण अंशतः डिजिटलायझेशनच्या या सापळ्यातून बाहेर पडून एक पूर्णपणे सुरक्षित, विश्वासार्ह आणि मानवी चेहरा असलेली डिजिटल सेवा वितरण प्रणाली उभी करत नाही, तोपर्यंत सुशासनाचे स्वप्न अपूर्णच राहील. तंत्रज्ञानाचा वापर हा नागरिकांचे सक्षमीकरण करण्यासाठी आणि प्रशासकीय उत्तरदायित्व वाढवण्यासाठीच केला गेला पाहिजे, हाच या क्षेत्रातील सुधारणांचा मुख्य धडा आहे.

व्यापार करार आणि भारत-अमेरिका संबंध

» अमेरिकेचे परराष्ट्रमंत्री मार्को रुबिओ यांचा दिल्ली दौरा द्विपक्षीय संबंधांना नवी गती देणारा ठरत असला, तरी दोन्ही देशांमधील धोरणात्मक भागीदारीचे भवितव्य प्रलंबित व्यापार कराराच्या अंतिम मंजुरीवरच अवलंबून असणार आहे.

जागतिक राजकारणात आणि अर्थकारणात भारत आणि अमेरिका यांच्यातील संबंधांना अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. आंतरराष्ट्रीय पातळीवर होर्मुज जलमार्गातील संकटामुळे ऊर्जा पुरवठा विस्कळीत झाला असताना आणि विविध देशांच्या अर्थव्यवस्थांवर प्रचंड ताण पडत असताना अमेरिकेचे परराष्ट्र मंत्री मार्को रुबिओ भारताच्या दौऱ्यावर आले आहेत. या दौऱ्यामुळे दोन्ही देशांमधील धोरणात्मक आणि राजनैतिक संबंधांमध्ये एक प्रकारची ऊब निर्माण झाल्याचे चित्र दिसत असले, तरी उभय देशांमधील आर्थिक संबंधांची खरी कसोटी एका सर्वसमावेशक व्यापार करारावरच ठरणार आहे. जोपर्यंत उभय देशांमध्ये एक तर्कसंगत आणि न्याय्य व्यापार करार अंतिम टप्प्याला पोहोचत नाही, तोपर्यंत उच्चस्तरीय दौऱ्यांमधून दीर्घकालीन उद्दिष्टे साध्य करणे कठीण जाईल. सध्याची कटू वस्तुस्थिती अशी आहे की, अमेरिकेने भारतीय उत्पादनांवर लावलेले अतिरिक्त आयात शुल्क आणि व्यापार धोरणातील अनिश्चितता यामुळे दोन्ही देशांमधील व्यावसायिक संबंधांमध्ये काहीसा तणाव निर्माण झाला आहे. हा तणाव कमी करून एक ठोस आर्थिक पाया उभारणे हे या दौऱ्यापुढील सर्वांत मोठे आव्हान आहे.

अमेरिकेतील ट्रम्प प्रशासनाचा व्यापारी दृष्टिकोन हा नेहमीच अत्यंत व्यावहारिक आणि नफा-तोटा केंद्रित राहिला आहे. वॉशिंग्टनकडून सातत्याने 'अमेरिका फर्स्ट' या धोरणाचा पुरस्कार केला जात असल्याने, भारतासारख्या मोठ्या व्यापारी भागीदार देशाला आपल्या राष्ट्रीय हितसंबंधांचे रक्षण करताना मोठी कसरत करावी लागत आहे. अमेरिकेला भारताच्या अथांग बाजारपेठेत आपल्या ऊर्जा, तंत्रज्ञान आणि संरक्षण क्षेत्रासाठी मोठा वाटा हवा आहे. विशेषतः वेनेझुएला आणि इराणमधील घडामोडींनंतर अमेरिका जागतिक ऊर्जा पुरवठ्यावर आपले वर्चस्व प्रस्थापित करू पाहत आहे. रुबिओ यांनी भारताच्या ऊर्जा पोर्टफोलिओमध्ये अमेरिकन ऊर्जा क्षेत्राचा वाटा वाढवण्याची इच्छा व्यक्त केली आहे. तथापि, भारतासाठी रशिया आणि पश्चिम आशियाई देशांमधून मिळणारे खनिज तेल अधिक परवडणारे आणि विश्वासू राहिले आहे. अशा परिस्थितीत, अमेरिका भारताला स्पर्धात्मक दरात आणि किफायतशीर वाहतूक खर्चात इंधन पुरवठा करणार का, हा भारताच्या दृष्टीने अत्यंत कळीचा मुद्दा आहे.

भारताची परराष्ट्र आणि आर्थिक धोरणे ही नेहमीच स्वायत्त राहिली आहेत. नवी दिल्ली आपल्या ऊर्जा आणि व्यापारी गरजांसाठी पूर्णपणे अमेरिकेवर अवलंबून राहू शकत नाही. ट्रम्प प्रशासनाच्या लहरी कर धोरणामुळे आणि दहशतवादाच्या मुद्द्यावर अमेरिकेच्या भूमिकेत वेळेनुसार होणाऱ्या बदलांमुळे भारताला नेहमीच सावध पवित्रा घ्यावा लागतो. भारताचे रशिया आणि पश्चिम आशियाई देशांसोबतचे संबंध ऐतिहासिक आणि परखलेले आहेत. या जुन्या मित्रांशी असलेले संबंध टिकवून ठेवतानाच अमेरिकेशी नवीन आर्थिक भागीदारी करणे, हे भारतीय मुत्सद्देगिरीचे खरे कौशल्य ठरेल. जर रुबिओ यांचा हा दौरा दोन्ही देशांमधील आयात शुल्काचा वाद मिटवून व्यापारी संबंधांना एक निश्चित दिशा देऊ शकला, तरच या दौऱ्याला खऱ्या अर्थाने यशस्वी मानले जाईल.

या व्यापार करारामध्ये वस्तूंची देवाणघेवाणच नाही, तर डिजिटल अर्थव्यवस्था, तंत्रज्ञान हस्तांतरण, बौद्धिक संपदा अधिकार आणि सेवा क्षेत्र यांसारख्या बहुआयामी स्तरांवर दोन्ही देशांना व्यापक वाटाघाटी कराव्या लागणार आहेत. भारताला जागतिक पुरवठा साखळीमध्ये चीनला एक भक्कम पर्याय म्हणून उभे राहायचे असेल, तर अमेरिकन भांडवल आणि प्रगत तंत्रज्ञानाची देशाला मोठी आवश्यकता आहे. परंतु, ही भागीदारी करताना भारताला आपल्या देशांतर्गत उद्योगांचे आणि शेतकऱ्यांचे हित केंद्रस्थानी ठेवावे लागेल. अमेरिकेच्या अवास्तव अटींसमोर झुकणे भारताला राजकीय आणि आर्थिकदृष्ट्या परवडणारे नाही.

भारत-अमेरिका संबंधांमधील भावी प्रगती ही केवळ कागदोपत्री करारांवर नव्हे, तर एकमेकांच्या आर्थिक मर्यादा आणि राष्ट्रीय हितसंबंधांचा आदर करण्यावर अवलंबून आहे. रुबिओ यांच्या दौऱ्याने संवादाची एक सकारात्मक खिडकी उघडली असली, तरी या संबंधांना खरी ताकद एका व्यावहारिक व्यापार करारामुळेच मिळेल. वॉशिंग्टनशी असलेले संबंध सुधारताना मॉस्को आणि तेहरानसोबतची विश्वासू भागीदारी कायम राखणे, हाच भारताच्या सार्वभौमत्वाचा आणि आर्थिक स्वावलंबनाचा खरा विजय ठरेल, हाच या बदलत्या जागतिक समीकरणांचा मुख्य संदेश आहे.

जनगणना मोहिमेला गती; शहर विकासाला मिळणार दिशा

वाढती लोकसंख्या आणि बदलत्या नागरी गरजांच्या पार्श्वभूमीवर

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : देशाच्या सामाजिक, आर्थिक आणि नागरी विकासासाठी महत्त्वपूर्ण मानल्या जाणाऱ्या जनगणना प्रक्रियेला शहरात गती मिळाली असून जनगणना कर्मचारी सक्रियपणे घरभेटीद्वारे माहिती संकलनाचे काम करत आहेत. अचूक आणि विश्वासार्ह माहिती नोंदविण्यासाठी नियोजनबद्ध पद्धतीने मोहीम राबविण्यात येत असून वाढती लोकसंख्या आणि बदलत्या नागरी गरजांच्या पार्श्वभूमीवर भविष्यातील विकास आराखडे तयार करण्यासाठी ही प्रक्रिया महत्त्वाची ठरत आहे.

शहरातील विविध विभागांतील कर्मचारी नागरिकांशी प्रत्यक्ष संवाद साधून आवश्यक माहिती संकलित करत आहेत. जनगणना ही केवळ लोकसंख्येची आकडेवारी गोळा करण्यापुरती मर्यादित नसून शिक्षण, आरोग्य, पाणीपुरवठा, वाहतूक, निवास, सार्वजनिक सुविधा आणि पायाभूत विकास यांसारख्या क्षेत्रांतील धोरणनिर्मितीसाठी आधारभूत प्रक्रिया मानली जाते. नागरिकांकडून मिळणाऱ्या माहितीच्या आधारे विविध शासकीय योजना आणि सेवा अधिक परिणामकारकपणे नियोजित केल्या जात असल्याने माहितीची अचूकता आणि नागरिकांचे सहकार्य यांना विशेष महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

निवडणूक आचारसंहितेची पार्श्वभूमी आणि काही प्रशासकीय निर्बंध असतानाही नागरिकांना दैनंदिन सेवा सुरळीत मिळाव्यात यासाठी महापालिका प्रशासनाने विभागनिहाय समन्वय आणि पर्यायी नियोजनावर भर दिला आहे. जनगणना जबाबदारी आणि नियमित नागरी सेवा यांचा समतोल राखत प्रशासनाकडून कामकाज सुरू ठेवण्यात येत असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे. उन्हाळ्याची तीव्रता, बदलते हवामान आणि विस्तीर्ण नागरी क्षेत्र अशा विविध आव्हानांमध्येही जनगणना कर्मचारी सातत्याने घरभेटी घेऊन माहितीचे संकलन करत आहेत. या प्रक्रियेमुळे शहराच्या लोकसंख्याविषयक आणि सामाजिक वास्तवाचे अधिक अचूक चित्र समोर येण्यास मदत होणार असल्याचे सांगण्यात आले. उप आयुक्त तथा शहर जनगणना अधिकारी सचिन पवार यांनी सांगितले की, जनगणना कर्मचारी अत्यंत समर्पणाने माहिती संकलनाचे काम करत असून ही प्रक्रिया शहराच्या भविष्यातील विकास नियोजनासाठी महत्त्वपूर्ण ठरणार आहे. जनगणना प्रक्रियेत संकलित होणारी माहिती पूर्णपणे गोपनीय राखली जाते आणि ती केवळ शासकीय नियोजनासाठीच वापरली जाते. नागरिकांनी कोणतीही शंका न बाळगता अचूक व संपूर्ण माहिती द्यावी, असे आवाहन त्यांनी केले.

पिंपरी चिंचवड महापालिका आयुक्त तथा प्रधान जनगणना अधिकारी डॉ. विजय सूर्यवंशी यांनी जनगणना ही केवळ सांख्यिकीय प्रक्रिया नसून शहर आणि देशाच्या विकासाचा मूलभूत आधार असल्याचे सांगितले. अचूक माहितीच्या आधारे भविष्यातील पायाभूत सुविधा, नागरी सेवा आणि विविध विकास योजनांचे प्रभावी नियोजन करता येते. त्यामुळे नागरिकांनी जनगणना प्रक्रियेत सक्रिय सहभाग नोंदवून प्रशासनाला सहकार्य करावे, असे आवाहन त्यांनी केले. पालिका प्रशासनाने नागरिकांना जनगणना कर्मचाऱ्यांना आवश्यक सहकार्य करण्याचे आवाहन केले आहे. प्रगणक घरभेटीसाठी आल्यानंतर त्यांना योग्य आणि संपूर्ण माहिती द्यावी. जनगणना प्रक्रियेदरम्यान कोणत्याही प्रकारचा ओटीपी मागितला जात नसल्याने नागरिकांनी अफवा किंवा गैरसमजांना बळी न पडता अधिकृत जनगणना कर्मचाऱ्यांशी विश्वासाने सहकार्य करावे, असे प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे.

पावसाळ्यापूर्वी महापालिका सतर्क

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : आगामी मान्सूनच्या पार्श्वभूमीवर पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका प्रशासनाने पूरस्थिती आणि आपत्कालीन परिस्थितींना तोंड देण्यासाठी तयारी सुरू केली आहे. शहरातील संभाव्य अतिवृष्टी, पाणी साचणे आणि पूरजन्य परिस्थितीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी क्षेत्रीय कार्यालय स्तरावर पूर नियंत्रण कक्षाची स्थापना करण्यात आली आहे.

महापालिकेच्या या निर्णयामुळे नागरिकांच्या तक्रारींना त्वरित प्रतिसाद देणे, आपत्कालीन परिस्थितीचा समन्वय साधणे आणि आवश्यक मदतकार्य जलदगतीने पोहोचवणे शक्य होणार आहे. नियंत्रण कक्षांमध्ये आवश्यक मनुष्यबळ, आधुनिक संप्रेषण व्यवस्था तसेच आपत्कालीन प्रतिसाद यंत्रणा सज्ज ठेवण्यात आली आहे. याचबरोबर महापालिकेने मान्सून कृती आराखडा कार्यान्वित केला असून पूरनियंत्रण, बचावकार्य, मदत शिबिरे, आरोग्य सुविधा, वाहतूक व्यवस्था आणि आपत्कालीन प्रतिसाद यावर विशेष भर देण्यात आला आहे. सर्व विभागांनी समन्वयाने काम करून आपत्ती व्यवस्थापन यंत्रणा सज्ज ठेवण्याच्या सूचना प्रशासनाने दिल्या आहेत. नदीपात्रातील पाण्याची पातळी, धरणांमधून होणारा विसर्ग आणि संभाव्य पूरस्थितीचा सतत आढावा घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. पवना धरण, मुळशी धरण आणि इतर धरणांमधील पाणीसाठा व विसर्ग यावर नियमित देखरेख ठेवली जाणार आहे.

मालमत्ता कर प्रणालीचा नवी मुंबई पालिकेकडून अभ्यास

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील मालमत्ता कर व्यवस्थापन अधिक प्रभावी, पारदर्शक आणि महसूलवृद्धीस चालना देण्याच्या उद्देशाने नवी मुंबई महापालिकेच्या शिष्टमंडळाने पिंपरी चिंचवड महापालिकेच्या कर आकारणी व कर संकलन विभागाला भेट देऊन मालमत्ता कर प्रणालीची माहिती घेतली. यावेळी उपायुक्त सचिन पवार यांनी शिष्टमंडळाला विविध प्रक्रियांची सविस्तर माहिती दिली.

पिंपरी चिंचवड महापालिकेचे उपायुक्त सचिन पवार यांनी मालमत्ता कर व्यवस्थापनातील विविध प्रक्रिया, महसूलवाढीसाठी राबविण्यात येणाऱ्या उपाययोजना

तसेच तंत्रज्ञानाधारित प्रणालींबाबत मार्गदर्शन केले. मालमत्ता कर व्यवस्थापन अधिक पारदर्शक, तंत्रज्ञानाधारित आणि नागरिककेंद्रित करण्यासाठी महापालिका सातत्याने प्रयत्नशील असल्याचे त्यांनी सांगितले. डिजिटल प्रणाली, जीआयएस सर्वेक्षण आणि कार्यक्षम महसूल व्यवस्थापनाच्या माध्यमातून सेवा अधिक परिणामकारक करण्यावर भर देण्यात येत असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. विविध महापालिकांमध्ये अशा अभ्यासभेटी आणि अनुभवांची देवाणघेवाण झाल्यास प्रशासनातील उत्तम पद्धती एकमेकांपर्यंत पोहोचतात. त्यामुळे महसूल व्यवस्थापन अधिक सक्षम होण्याबरोबरच नागरिकांना अधिक सुलभ, विश्वासार्ह आणि दर्जेदार सेवा उपलब्ध करून देणे शक्य होते. स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी एकमेकांच्या यशस्वी उपक्रमांचा अभ्यास करून त्यांचा अवलंब करणे ही सकारात्मक आणि विकासाभिमुख प्रक्रिया असल्याचेही सचिन पवार यांनी नमूद केले.

यावेळी नवी मुंबई महापालिकेच्या शिष्टमंडळाने मालमत्ता कर आकारणीची कार्यपद्धती, सर्वेक्षण व पुनर्मूल्यांकन प्रक्रिया, लेटिंग रेट निर्धारण, महसूलवाढीसाठी राबविण्यात येणारे उपक्रम, जनजागृती मोहिमा तसेच डिजिटल प्रणालींच्या वापराबाबत माहिती जाणून घेतली. तसेच जीआयएस आधारित सर्वेक्षण, थकबाकी वसुलीसाठी राबविण्यात येणाऱ्या उपाययोजना आणि नागरिकाभिमुख सेवा अधिक सक्षम करण्यासाठी राबविण्यात येणाऱ्या नाविन्यपूर्ण उपक्रमांची माहितीही देण्यात आली.

संविधान चौकात युवकावर कोयत्याने हल्ला

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : चिखली परिसरातील संविधान चौकात एका युवकावर कोयत्याने हल्ला करून गंभीर जखमी केल्याची घटना समोर आली आहे. याप्रकरणी चिखली पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, विजय रवी कांबळे, वय २८, रा. अजिंठानगर, चिंचवड यांनी फिर्याद दिली आहे. तर अमित तानाजी जानराव, रा. गुरुकुल, चिखली याच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

ही घटना २६ मे २०२६ रोजी रात्री साडेआठच्या सुमारास संविधान चौक, चिखली येथे घडली. आरोपीने फिर्यादीला भेटण्यासाठी बोलावून

घेतल्यानंतर कोणतेही कारण नसताना कोयत्याने डोक्यात, डाव्या हाताच्या पंजावर तसेच उजव्या हाताच्या बोटांवर वार करून गंभीर दुखापत केल्याचे फिर्यादीत नमूद करण्यात आले आहे. या प्रकरणाचा पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक लांडगे करत आहेत.

कोयता बाळगणाऱ्या तरुणाला अटक

पिंपरी : पिंपरी-चिंचवडमधील भोसरी परिसरात विनापरवाना धारदार कोयता बाळगणाऱ्या तरुणाला पोलिसांनी अटक केली. ही कारवाई २७ मे रोजी पहाटे दीडच्या सुमारास सँडविक कॉलनी, दिघी रोड, भोसरी येथील हरी ओम सोसायटीसमोरील रस्त्यावर करण्यात आली.

या प्रकरणी पोलिस शिपाई वैभव वाटकर यांनी भोसरी पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. पोलिसांनी कृश सुरेंद्र सिंग, वय १९, रा. गणेशनगर क्रमांक ३, बोपखेल, पुणे याला ताब्यात घेतले असून त्याच्याकडून सुमारे २०० रुपयांचा कोयता जप्त करण्यात आला आहे.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, आरोपी कोणताही परवाना नसताना धारदार शस्त्र घेऊन फिरत होता. तसेच पिंपरी-चिंचवड पोलीस आयुक्तांनी लागू केलेल्या आदेशाचे उल्लंघन केल्याप्रकरणी त्याच्याविरुद्ध भारतीय हत्यार कायदा कलम ४(२५) तसेच महाराष्ट्र पोलीस कायदा कलम ३७(१)(३) सह १३५ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

पंचशीलनगरमध्ये महिलेला मारहाण

पुणे : ताथवडे गावठाण परिसरातील पंचशीलनगर येथे किरकोळ कारणावरून एका ६० वर्षीय महिलेला शिवीगाळ करत मारहाण करण्यात आल्याची घटना घडली आहे. याप्रकरणी वाकड पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

याबाबत कविताबाई चिंतामणी सोनवणे, वय ६०, रा. पंचशीलनगर, ताथवडे गावठाण, ता. मुळशी, पुणे यांनी फिर्याद दिली आहे. ही घटना २६ मे २०२६ रोजी रात्री नऊ वाजण्याच्या सुमारास घडली.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, सीमा अनिल सूर्यवंशी, मानसी सूर्यवंशी आणि सारंग सूर्यवंशी, सर्व रा. पंचशीलनगर, ताथवडे गावठाण यांच्याविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. आरोपींना अद्याप अटक करण्यात आलेली नाही.

फिर्यादी यांच्या घराजवळ आरोपींच्या मुलगा आणि मुलीच्या येण्या-जाण्याच्या कारणावरून वाद झाला. त्यानंतर आरोपींनी फिर्यादी महिलेला शिवीगाळ करत मारहाण केली. तसेच सारंग सूर्यवंशी याने फुटपाथवरील वीट उचलून फिर्यादींच्या कपाळावर मारून जखमी केल्याचे तक्रारीत नमूद करण्यात आले आहे. या प्रकरणाचा पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक जगदाळे करत आहेत.

क्षुल्लक कारणावरून मारहाण

पुणे : रस्त्यावर पाणी मारण्याच्या कारणावरून झालेल्या वादातून एका कुटुंबातील सदस्यांना मारहाण करून दगडाने हल्ला केल्याची घटना घडली आहे. याप्रकरणी बावधन पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. ही घटना २७ मे रोजी सकाळी भुंडे वस्ती, क्षत्रियनगर, बावधन येथे घडली. याप्रकरणी यश सुनील राजपूत, वय २२, रा. भुंडे वस्ती, बावधन यांनी फिर्याद दिली आहे. आरोपी राजेश राजपूत, चेतन राजपूत आणि राधिका राजपूत, रा. भुंडे वस्ती, बावधन यांनी रस्त्यावर पाणी मारण्याच्या कारणावरून फिर्यादी आणि त्यांच्या कुटुंबीयांशी वाद घालत शिवीगाळ केली.

रस्ता ओलांडणाऱ्या वृद्धेला दुचाकीची धडक

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : पिंपरी-चिंचवड परिसरातील रिलेश गार्डन रेस्टॉरंटसमोरील रस्त्यावर दुचाकीच्या धडकेत एका वृद्ध महिलेचा मृत्यू झाल्याची घटना घडली आहे. याप्रकरणी निगडी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

ही घटना १३ मे रोजी सकाळी दहा वाजण्याच्या सुमारास नोव्हेल स्कूल कंपाऊंडजवळील रस्त्यावर घडली. याबाबत दीपक रवी जोगदंड, वय २०, रा. चिंचवड, पुणे यांनी फिर्याद दिली आहे.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, फिर्यादी यांच्या आजी मनुबाई प्रल्हाद साकळे, वय ७९ या रस्त्यावरील झाडांना पाणी घालण्याचे काम करत होत्या. त्या जेवणाचा डबा आणि पाण्याची बाटली घेण्यासाठी रस्ता ओलांडत असताना एमएच १७ डीएफ ०७२२ क्रमांकाच्या दुचाकीवरील चालकाने भरधाव वेगात आणि वाहतुकीच्या नियमांकडे दुर्लक्ष करून दुचाकी चालवत त्यांना जोरदार धडक दिली. या अपघातात त्या गंभीर जखमी झाल्या. उपचारादरम्यान त्यांचा मृत्यू झाला.

या प्रकरणी गोविंद दत्तात्रय म्हस्के, वय २५, रा. गोमलगाव, ता. नेवासा, जि. अहिल्यानगर याच्याविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून अद्याप अटक करण्यात आलेली नाही. पुढील तपास निगडी पोलीस करत आहेत.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स ॲण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

अल्पवयीन मुलीवर अत्याचार

लोणी काळभोर : सोशल मीडियावर फोटो व्हायरल करून बदनामी करण्याची धमकी देत १७ वर्षीय विद्यार्थिनीला लॉजवर नेऊन वारंवार बलात्कार केल्याची धक्कादायक घटना घडली आहे. मुलगी फोनवर वारंवार बोलत असल्याने हा प्रकार उघडकीस आला आहे. या प्रकरणी लोणी काळभोर पोलीस ठाण्यात अल्पवयीन आरोपीविरुद्ध पॉक्सोसह विविध गंभीर कलमान्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. याप्रकरणी पिडीत मुलीच्या ३९ वर्षीय आईने लोणी काळभोर पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. त्यानुसार १७ वर्षाच्या अल्पवयीन मुलावर गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, पिडीत मुलगी हि लोणी काळभोर परिसरातील एका नामांकित शैक्षणिक संकुलात बारावीच्या वर्गात शिक्षण घेत आहे. मुलीची आणि आरोपीची शालेय शिक्षणादरम्यान ओळख झाली होती. इयत्ता सहावी ते आठवीदरम्यान दोघे एकाच शाळेत शिकत होते. त्यानंतर संपर्क तुटला होता. मे २०२५ मध्ये बारावीच्या उन्हाळी क्लासदरम्यान आरोपीने मुलीच्या मोबाईलवर संपर्क साधला. सुरुवातीला मुलीने दुर्लक्ष केले; मात्र फोटो व्हायरल करण्याची धमकी दिल्याने ती घाबरली व आरोपीला भेटली. आरोपीने मुलीला एका लॉजवर नेले. तेथे लग्नाचे आमिष दाखवत तसेच फोटो व्हायरल करण्याची भीती घालून तिच्या इच्छेविरुद्ध शारीरिक संबंध ठेवले. त्यानंतर अनेक वेळा त्याने अशाच प्रकारे पिडितेवर अत्याचार केल्याचा आरोप आहे. आरोपी मुलीला फोन व मेसेज करून भेटण्यासाठी दबाव टाकत होता. आईला संशय आल्याने तिने विश्वासात घेऊन विचारपूस केली. त्यावेळी संपूर्ण प्रकार समोर आला. पिडीत मुलीच्या आईने लोणी काळभोर पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. त्यानुसार आरोपीच्या विरोधात भारतीय न्याय संहिता व बालकांचे लैगींक अपराधांपासून संरक्षण अधिनियम, २०१२ चे कलम ४ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

घोड शाखेला तब्बल दहा दिवस उशिराने पाणी सोडल्याने

थोरांदळे परिसरातील पिके जळाली...

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

छायाचित्र : किशोर खुडे

पारगाव : आंबेगाव तालुक्यातील थोरांदळे परिसरात डिंभे धरणाच्या डाव्या कालव्यावरील घोड शाखेला उन्हाळी पाणी आवर्तन तब्बल दहा दिवस उशिराने सोडण्यात आल्याने अनेक शेतकऱ्यांच्या पिकांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले आहे. कडक उन्हाळा आणि वेळेत पाणी न मिळाल्यामुळे भुईमूग, बाजरी, कोबी-फ्लॉवर यांसारखी पिके जळून गेली असून काही शेतकऱ्यांना उभी पिके सोडून त्यामध्ये शेळ्या-मेंढ्या चरायला सोडण्याची वेळ आली आहे.

थोरांदळे गावातील बहुतांश शेती डिंभे धरणाच्या डाव्या कालव्यावरील घोड शाखेच्या पाण्यावर अवलंबून आहे. यंदा उन्हाळा तीव्र असल्याने पिकांना नियमित पाण्याची मोठी गरज होती. मात्र उन्हाळी आवर्तन वेळेत न सुटल्याने पिकांना पाण्याचा तीव्र ताण सहन करावा लागला. परिणामी अनेक शेतकऱ्यांच्या शेतातील उभी पिके करपून गेली.

गुंडा मळा परिसरातील शेतकरी जयराम भिमाजी खरमाळे यांनी आपल्या शेतात भुईमूग, बाजरी तसेच कोबी-फ्लॉवर ही नगदी पिके घेतली होती. या पिकांसाठी त्यांनी सुमारे ७५ हजार रुपयांचे भांडवल गुंतवले होते. मात्र पिकांच्या वाढीच्या महत्त्वाच्या टप्प्यावर पाणी न मिळाल्याने संपूर्ण पिके जळून गेली. त्यानंतर घोड शाखेला पाणी सोडण्यात आले, मात्र तोपर्यंत खूप उशीर झाला होता.

नुकसान झाल्यानंतर अनेक शेतकऱ्यांनी पिकांकडे पाठ फिरवली असून काहींनी जनावरांसाठी पिके खुली करून दिली आहेत. जयराम खरमाळे यांनीही आपल्या फ्लॉवरच्या उभ्या पिकात शेळ्या-मेंढ्या सोडल्या. परिसरातील जनावरांच्या चाऱ्यासाठी घेतलेल्या मका, घास आणि कडवळ या चारा पिकांचेही मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले आहे.

शेतकरी जयराम खरमाळे यांनी सांगितले की, यंदाच्या तीव्र उन्हाळ्यात पिकांना वेळेवर पाणी मिळणे आवश्यक होते. मात्र जलसंपदा विभाग आणि शासनाकडून पाणी आवर्तन उशिराने सोडण्यात आल्याने थोरांदळे गावातील अनेक शेतकऱ्यांची पिके जळून गेली.

भुईमूग, बाजरी, कोबी-फ्लॉवर तसेच जनावरांच्या चारा पिकांचे मोठे नुकसान झाले असून पुढील काळात पाणी आवर्तन वेळेत सोडावे, अशी मागणी त्यांनी केली.

चाकण येथे नाफेड कांदा खरेदी केंद्र सुरू करण्याची मागणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

राजगुरुनगर : खेड कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या चाकण बाजार आवारात खरेदी विक्री संघाच्या माध्यमातून नाफेडमार्फत कांदा खरेदी केंद्र सुरू करण्याची मागणी खेड तालुका खरेदी विक्री संघाने पणन मंत्रालयाकडे केली आहे. संघाचे अध्यक्ष नरेंद्र थिगळे यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या मासिक बैठकीत हा निर्णय घेण्यात आल्याची माहिती व्यवस्थापक नानासाहेब टाकळकर यांनी दिली.

आमदार बाबाजी काळे यांच्या नेतृत्वाखाली पणन महामंडळाकडे तातडीने कारवाई प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे. खरेदी विक्री संघाच्या माध्यमातून गेली अनेक वर्षे नाफेडमार्फत कांदा आणि सोयाबीन खरेदी केली जात असून त्याला शेतकऱ्यांचा चांगला प्रतिसाद मिळत आहे.

बाजारातील खरेदी-विक्रीपेक्षा अधिक दर आणि वेळेत पैसे मिळत असल्याने आता कांदा खरेदी केंद्र सुरू करण्याची मागणी शेतकऱ्यांकडून होत आहे. लासलगावनंतर चाकण येथे मोठ्या प्रमाणात कांदा खरेदी-विक्री होत असल्याचे सांगितले जाते. खेड तालुक्यात कांदा हे प्रमुख नगदी पीक मानले जाते. भामा आसखेड, कळमोडी, चासकमान, डिंभे, कुकडी आणि येडगाव प्रकल्पांमुळे परिसरात सिंचनासाठी पाणी उपलब्ध झाले असून बागायती क्षेत्रात वाढ झाली आहे. त्यामुळे रब्बी हंगामात कांद्याचे उत्पादन मोठ्या प्रमाणावर घेतले जाते. मात्र बाजारभाव कोसळल्याने शेतकरी आर्थिक अडचणीत सापडत आहेत.

नाफेडच्या माध्यमातून तालुका खरेदी विक्री संघाने कांदा खरेदी सुरू केल्यास शेतकऱ्यांना सध्याच्या बाजारभावापेक्षा अधिक दर मिळू शकतील. तसेच हमीभाव आणि स्थानिक पातळीवर खरेदीची सुविधा उपलब्ध झाल्यास शेतकरी मोठ्या प्रमाणात दिलासा मिळणार असल्याची भावना व्यक्त करण्यात येत आहे.

प्रलंबित बंधाऱ्याच्या कामाला गती

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : आंबेगाव तालुक्यातील कोंढवळ येथील वन विभागाच्या हरकतीमुळे अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असलेल्या बंधाऱ्याच्या कामाला आता गती मिळण्याची चिन्हे दिसू लागली आहेत. माजी सहकार मंत्री दिलीप वळसे पाटील आणि पुणे जिल्हा परिषदेचे उपाध्यक्ष विवेक वळसे पाटील यांनी स्थानिक ग्रामस्थांसमवेत प्रत्यक्ष स्थळ पाहणी करत कामाचा आढावा घेतला.

आवश्यक तांत्रिक सुधारणा करून हे काम मार्गी लावण्यासाठी प्रशासन स्तरावर वेगाने पाठपुरावा सुरू असून जलसंपदा विभाग आणि वन विभागाकडून सकारात्मक प्रतिसाद मिळत असल्याची माहिती यावेळी देण्यात आली.

कोंढवळ गावापासून सुमारे दीड ते दोन किलोमीटर अंतरावरील दुर्गम जंगल परिसरात प्रस्तावित बंधारा असल्याने पाहणीसाठी दुचाकीने प्रवास करत दिलीप वळसे पाटील यांनी प्रत्यक्ष जागेची पाहणी केली. अनेक वर्षांनंतर अशा दुर्गम भागात दुचाकीवरून दौरा करण्याचा योग आल्याची भावना त्यांनी व्यक्त केली.

यावेळी दिलीप वळसे पाटील म्हणाले की, या बंधाऱ्यामुळे कोंढवळ परिसरातील शेतकऱ्यांना मोठा दिलासा मिळणार असून श्री क्षेत्र भीमाशंकर भागातील पाण्याचा प्रश्न सोडवण्यासाठीही मदत होणार आहे. स्थानिक ग्रामस्थांची अनेक वर्षांची मागणी पूर्ण करण्यासाठी शासन आणि प्रशासन स्तरावर सातत्याने पाठपुरावा सुरू आहे. लवकरच हे काम वेगाने सुरू होऊन शेतकरी हिताचा हा महत्त्वाचा प्रश्न मार्गी लागेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

पाहणी दौऱ्यावेळी पुणे जिल्हा परिषद उपाध्यक्ष विवेक वळसे पाटील, सभापती कैलासबुवा काळे, उपसभापती ज्योती पारधी, शीलाताई लोहकरे, सुभाष मोरमारे, प्रकाश घोलप, संजय गवारी, मारुती लोहकरे, सरपंच सविता कोकाटे, संदीप चपटे, प्रवीण पारधी, प्रदीप आमोडकर, इंदुबाई लोहकरे, नामदेव कोंढवळे, वास्तुविशारद हेमंत पाटील, निलेश थोरात, निलेश बोऱ्हाडे, संतोष सैद यांच्यासह स्थानिक ग्रामस्थ मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

भीमाशंकर विकास आराखड्यातील कामांची

दिलीप वळसे पाटील यांच्याकडून पाहणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : सिंहस्थ कुंभमेळ्याच्या धर्तीवर विकसित करण्यात येत असलेल्या श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखड्याअंतर्गत सुरू असलेल्या विविध कामांची तसेच सन २०१८ मध्ये तत्कालीन अर्थ व वनमंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांच्या कार्यकाळात मंजूर झालेल्या विकास आराखड्यातील प्रकल्पांची माजी सहकारमंत्री दिलीप वळसे पाटील यांनी प्रत्यक्ष पाहणी केली.

यावेळी वास्तुविशारद हेमंत पाटील यांनी संपूर्ण विकास आराखड्याचे सादरीकरण करत सुरू असलेल्या कामांची सविस्तर माहिती दिली. तसेच देवस्थानचे अध्यक्ष सुरेश कौदरे आणि उपकार्यकारी विश्वस्त मधुकर शास्त्री गवांदे यांनी मांडलेल्या विविध सूचना व मागण्यांचा सकारात्मक विचार करून त्या मुख्य विकास आराखड्यात समाविष्ट करण्याबाबत संबंधित अधिकाऱ्यांना सूचना देण्यात आल्या.

सध्या भीमाशंकर मंदिरासमोरील सभामंडप आणि पायरी मार्गाचे काम वेगाने सुरू असून आगामी काळात विशेषतः कुंभमेळ्याच्या पार्श्वभूमीवर भाविकांची संख्या मोठ्या प्रमाणावर वाढण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली. ही संभाव्य वाढ लक्षात घेता भविष्यात मुख्य मंदिराच्या गाभाऱ्याचे विस्तारीकरण करण्याची आवश्यकता असल्याचे दिलीप वळसे पाटील यांनी नमूद केले.

भीमाशंकरकडे येणारे विद्यमान रस्ते वाढत्या वाहतुकीसाठी अपुरे पडत असल्याने वाहतूक कोंडी टाळण्यासाठी पर्यायी छोटे-मोठे रस्ते विकसित करण्याबाबत संबंधित विभागाला निर्देश देण्यात आले. तसेच नवीन आराखड्यात समाविष्ट असलेल्या निगडाळे परिसरातील वाहनतळ, बसस्थानक तसेच प्रस्तावित नवीन भीमाशंकर गावाच्या जागेचीही प्रत्यक्ष पाहणी करण्यात आली.

याशिवाय खेड तालुक्यातील कोटेश्वर मंदिर आणि भोरगिरी परिसरासाठी प्रस्तावित विविध विकासकामांचाही सविस्तर आढावा घेण्यात आला. भीमाशंकरचे धार्मिक पावित्र्य, नैसर्गिक सौंदर्य आणि ऐतिहासिक वारसा जपत भाविकांना अधिक चांगल्या सुविधा उपलब्ध करून देणे तसेच स्थानिक नागरिकांसाठी रोजगार, दळणवळण आणि मूलभूत सुविधांची सक्षम व्यवस्था निर्माण करणे या उद्देशाने राबविण्यात येणारा हा विकास आराखडा भविष्यात महत्त्वपूर्ण ठरणार असल्याचे मत यावेळी व्यक्त करण्यात आले.

पारगाव येथे एसटी स्मार्ट कार्ड नोंदणी उपक्रमाला उत्स्फूर्त प्रतिसाद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पारगाव : आंबेगाव तालुक्यातील पारगाव येथे ज्येष्ठ नागरिक संघ आणि ग्रामस्थ यांच्या संयुक्त विद्यमाने मुक्तादेवी मंदिरात महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या प्रवास सवलतीसाठी एनसीएमसी स्मार्ट कार्ड नोंदणी उपक्रम उत्साहात पार पडला. या उपक्रमाला वयोवृद्ध नागरिक आणि महिलांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

उपक्रमांतर्गत ६५ ते ७५ वयोगटातील पुरुष, १३ ते ७५ वयोगटातील महिला तसेच ७५ वर्षांवरील पुरुष आणि महिलांसाठी मोफत स्मार्ट कार्ड नोंदणीची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली होती. दिवसभर सुरू असलेल्या या शिबिरात सुमारे १२० नागरिकांनी सहभाग घेत स्मार्ट कार्ड नोंदणी पूर्ण केली.

हा उपक्रम लीडर सर्विसेस मंचर यांच्या सहकार्याने तसेच ज्येष्ठ नागरिक संघाच्या पुढाकारातून राबविण्यात आला. ग्रामीण भागातील ज्येष्ठ नागरिकांना एसटी प्रवासातील सवलतीचा लाभ सहज मिळावा, यासाठी हा उपक्रम महत्त्वाचा ठरल्याची भावना नागरिकांनी व्यक्त केली.

यावेळी शरद सहकारी बँकेचे संचालक दौलतराव लोखंडे, ज्येष्ठ नागरिक संघाचे अध्यक्ष किसन ढोबळे, उपाध्यक्ष दिगंबर आस्वारे, उपसरपंच विठ्ठल ढोबळे, बजरंग देवडे, दिंडी सोहळ्याचे अध्यक्ष भागचंद पोंदे, इरशान सय्यद, अखलाक मिरझा, माणिकचंद शेटीया, निखिल दातखिळे, शिवराम ढोबळे, पोपट दातखिळे, राजू ढोबळे, दादाभाऊ ढोबळे, रामदास पोंदे आदी मान्यवर उपस्थित होते. उपक्रमाची माहिती ज्येष्ठ नागरिक संघाचे सचिव मदन सांगोलकर यांनी दिली.

एचडीएफसी बँकेची पावणे अठरा लाखांची फसवणूक

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

रांजणगाव गणपती : रांजणगाव गणपती येथील एचडीएफसी बँकेच्या शाखेत बनावट सोन्याचे दागिने गहाण ठेवून सुमारे १७ लाख ७६ हजार रुपयांची फसवणूक केल्याप्रकरणी रांजणगाव एमआयडीसी पोलिसांनी १२ जणांविरुद्ध गुन्हा दाखल केला आहे. या प्रकरणी दोघांना अटक करण्यात आल्याची माहिती पोलिस निरीक्षक महादेव वाघमोडे यांनी दिली.

याबाबत शैलेश लालासाहेब जाधव, रा. शुक्रवार पेठ, ता. हवेली, जि. पुणे यांनी बँकेच्या वतीने फिर्याद दिली आहे.

या प्रकरणी बँकेत गोल्ड लोन व्हॅल्यूअर म्हणून काम करणारा संजय हिराचंद पंडित, रा. हडपसर, ता. हवेली याच्यासह लक्ष्मण उर्फ लखन किसन वीर आणि बाजीराव सीताराम शेळके, दोघे रा. राजापूर, ता. श्रीगोंदे, जि. अहिल्यानगर, मच्छिंद्र दिगंबर खैरनार, रा. रांजणगाव गणपती, ता. शिरूर, प्रतीक दादा मांडगे, रा. रांजणगाव मशीद, ता. श्रीगोंदे, किरण हौसराव सुरवसे, रा. कारेगाव, ता. शिरूर, ऋषिकेश मधुकर देशमुख आणि तन्मय नानासाहेब जगदाळे, दोघे रा. बाभूळसर खुर्द, ता. शिरूर, दीपक नाना बोऱ्हाडे आणि अभिषेक यशवंत जोंधळे, दोघे रा. शिरूर, मयूर रंगनाथ लंघे, रा. करडे, ता. शिरूर आणि प्रवीण गवळी, रा. वाघोली, ता. हवेली यांच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

या प्रकरणातील मुख्य सूत्रधार लक्ष्मण उर्फ लखन वीर याच्यासह मच्छिंद्र खैरनार याला पोलिसांनी अटक केली आहे. आरोपी वीर याला शुक्रवार दि. २९ पर्यंत पोलिस कोठडी सुनावण्यात आली असून खैरनार याला न्यायालयीन कोठडी देण्यात आली आहे.

विजेच्या लपंडावामुळे ग्रामस्थ त्रस्त

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी : आंबेगाव तालुक्यातील मांदळेवाडी येथे गेल्या काही दिवसांपासून सुरू असलेल्या विजेच्या लपंडावामुळे ग्रामस्थांना मोठा मनस्ताप सहन करावा लागत आहे. नियोजित भारनियमनाव्यतिरिक्त सलग बारा ते वीस तास वीजपुरवठा खंडित होत असल्याने नागरिकांमध्ये तीव्र नाराजी व्यक्त होत आहे.

मांदळेवाडी गावाला शिरूर तालुक्यातील रांजणगाव येथून वीजपुरवठा केला जातो. हा वीजपुरवठा कान्हूर मेसाई उपकेंद्रामार्फत ढगेवाडी मार्गे मांदळेवाडीपर्यंत पोहोचतो. ग्रामस्थांच्या म्हणण्यानुसार, रविवार दि. २४ मे ते बुधवार दि. २७ मे या चार दिवसांच्या कालावधीत दररोज बारा ते वीस तास वीजपुरवठा खंडित राहिल्याने नागरिक अक्षरशः वैतागले आहेत. सध्या गावात दररोज सायंकाळी सहा ते रात्री दहा या वेळेत नियोजित चार तासांचे भारनियमन असते. मात्र गेल्या काही दिवसांत हे भारनियमन मोठ्या प्रमाणात वाढल्याने नागरिकांचे हाल होत आहेत. विशेषतः जनावरांच्या पिण्याच्या पाण्याची गंभीर समस्या निर्माण झाली असल्याचे दूध उत्पादक शेतकरी संभाजी आदक, हनुमान आदक, पोपट आदक आणि दिलीप गोरडे यांनी सांगितले. विजेच्या सततच्या व्यत्ययाबाबत वीज वितरण कंपनीच्या अधिकारी किंवा कर्मचाऱ्यांशी संपर्क साधला असता उर्मटपणे उत्तरे दिली जात असल्याचा आरोप ग्रामस्थांनी केला आहे. तसेच भारनियमनाच्या प्रश्नावर स्थानिक लोकप्रतिनिधींकडूनही अपेक्षित मदत मिळत नसल्याची खंत ग्रामस्थांनी व्यक्त केली.

ढगेवाडी आणि कान्हूर मेसाई परिसरात वीजपुरवठा सुरळीत असताना केवळ मांदळेवाडीमध्येच वारंवार वीज खंडित होत असल्याने ग्रामस्थांनी संताप व्यक्त केला आहे. वीज वेळेवर द्यावी, भारनियमनात बदल करावा अन्यथा कायमस्वरूपी वीज बंद करावी, अशा प्रतिक्रिया ग्रामस्थांकडून व्यक्त करण्यात आल्या. विजेच्या समस्येमुळे ग्रामस्थांना मनस्ताप सहन करावा लागल्यास पाबळ उपविज केंद्रावर तीव्र आंदोलन करण्यात येईल, असा इशारा सरपंच उज्वला आदक, उपसरपंच रवि ढगे पाटील, उद्योजिका ज्योती गोरडे आणि ग्रामस्थांनी दिला आहे.

राक्षेवाडी ग्रामपंचायतीच्या ग्रामसभेत ग्रामस्थांचा तीव्र विरोध

प्रभाग रचनेतील फेरबदलाविरोधात ग्रा.पं.ला टाळे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

राजगुरुनगर : स्थळ पाहणी न करता आणि ग्रामस्थांना विश्वासात न घेता प्रभाग रचनेत फेरबदल केल्याचा आरोप करत खेड तालुक्यातील राक्षेवाडी ग्रामपंचायतीच्या ग्रामसभेत ग्रामस्थांनी तीव्र विरोध दर्शविला. ग्रामसभेत फेरबदल रद्द करण्याचा ठराव एकमताने मंजूर करण्यात आला. त्यानंतर संतप्त ग्रामस्थांनी ग्रामपंचायत कार्यालयाला टाळे ठोकले. या घटनेमुळे तालुक्यात खळबळ उडाली आहे.

राक्षेवाडी ग्रामपंचायतीची निवडणूक लवकरच होणार असून त्या पार्श्वभूमीवर बुधवारी विठ्ठल रुक्मिणी मंदिराच्या सभामंडपात ग्रामसेवक आणि प्रशासक यांच्या अध्यक्षतेखाली ग्रामसभा घेण्यात आली.

ग्रामसभेत विविध विषयांवर चर्चा करण्यात आली. यावेळी ग्रामसेवक, तलाठी आणि सर्कल यांनी कोणतीही प्रत्यक्ष स्थळ पाहणी न करता प्रभाग रचना बदलल्याचा आरोप ग्रामस्थांनी केला.

अधिकाऱ्यांनी तयार केलेल्या प्रभाग रचनेवर ग्रामस्थांनी जोरदार आक्षेप घेत नैसर्गिक हद्दीनुसार मतदान केंद्र निश्चित करण्याची मागणी केली. तसेच सध्याची प्रभाग रचना रद्द करण्याचा ठराव ग्रामसभेत मांडण्यात आला आणि तो एकमताने मंजूर करण्यात आला.

ग्रामसभा संपल्यानंतर संतप्त ग्रामस्थांनी ग्रामपंचायत कार्यालयास टाळे ठोकून निषेध व्यक्त केला. यावेळी खेड कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे संचालक तथा माजी सरपंच अशोक राक्षे, जिल्हा परिषदेचे माजी सदस्य जितेंद्र राक्षे, पंचायत समितीचे माजी उपसभापती सतीश राक्षे, माजी सरपंच सविता राक्षे, विद्या राक्षे, सुरेखा राक्षे, संध्या राक्षे, मच्छिंद्र राक्षे, भरत थिटे, महेश राक्षे, योगेश सांडभोर, सोनाली सांडभोर, बाळासाहेब सांडभोर यांच्यासह ग्रामस्थ आणि युवक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. ग्रामसभेचे कामकाज ग्रामसेवक सारिका कडूसकर आणि प्रशासक सविता राक्षे यांनी पाहिले.

नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना तातडीने मदत द्या : देवदत्त निकम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी : आंबेगाव तालुक्याच्या पूर्व भागात झालेल्या अवकाळी पावसामुळे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना तातडीने मदत देण्याची मागणी भीमाशंकर सहकारी साखर कारखान्याचे विद्यमान संचालक आणि मंचर कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे विद्यमान संचालक देवदत्त निकम यांनी केली आहे.

१ एप्रिल रोजी झालेल्या अवकाळी पावसामुळे वाळुंजनगर येथील शेतकरी शंकर केशव वाळुंज यांच्या वीस मेंढ्यांचा मृत्यू झाला होता. तसेच २२ मे रोजी वादळी वारा आणि विजांच्या कडकडाटासह झालेल्या मुसळधार अवकाळी पावसामुळे लाखणगाव आणि काठापूर परिसरातील अनेक शेतकऱ्यांच्या पशुधनाचीही जीवितहानी झाली होती.

या नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना तात्काळ नुकसानभरपाई मिळावी, या मागणीसाठी देवदत्त निकम यांनी नुकतीच पुणे जिल्हाधिकारी कार्यालयात जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन अधिकारी माधुरी देशपांडे यांची भेट घेतली. यावेळी बाधित शेतकऱ्यांना तातडीने भरीव मदत मिळावी यासाठी चर्चा करण्यात आली. चर्चेनंतर माधुरी देशपांडे यांनी आंबेगावचे तहसीलदार सचिन वाघ यांना आवश्यक कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिल्याची माहिती देण्यात आली.

सारांश वृत्त

मुख्यमंत्री विजय चेन्नईत परतले

चेन्नई: तामिळनाडूचे मुख्यमंत्री सी. जोसेफ विजय यांनी राष्ट्रीय राजधानीचा आपला पहिला अधिकृत दौरा आटोपून गुरुवारी चेन्नईला परतले. त्यांनी दिल्लीत काँग्रेस नेत्यांची भेट टाळली. काँग्रेस खासदार क्रिस्टोफर टिळक म्हणाले की, मुख्यमंत्र्यांनी आपला दौरा केवळ अधिकृत कार्यक्रमांपुरता मर्यादित ठेवला असून तो राजकीय कार्यक्रमांसाठी नाही, त्यामुळे काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांच्यासोबत बैठक झाली नाही.

जमिनीच्या वादातून भावाची हत्या

मेरठ (उत्तर प्रदेश) : जमिनीच्या वादातून आपल्या लहान भावावर गोळी झाडून त्याचा मृतदेह शेतात पुरल्याप्रकरणी पोलिसांनी एका व्यक्तीला अटक केली आहे, अशी माहिती अधिकाऱ्यांनी गुरुवारी दिली. मृताच्या मावशीने तक्रार दाखल केल्यानंतर ही घटना उघडकीस आली, असे त्यांनी सांगितले. पोलिसांच्या माहितीनुसार, महमूदपूर सिखेडा गावचा रहिवासी असलेला अंकुर (३०) ५ मे पासून "बेपत्ता" होता. गुरुवारी सकाळी, त्याची मावशी, जगबेरी, स्थानिक पोलीस ठाण्यात गेली आणि तिने सांगितले की, अंकुरचा मोठा भाऊ कपिल यानेच त्याची हत्या केल्याचा तिला संशय आहे.

बँक कर्ज घोटाळ्यात एकाला अटक

भुवनेश्वर : ६.८८ कोटी रुपयांच्या बँक कर्ज घोटाळा प्रकरणात कथित सहभाग असल्याप्रकरणी ओडिशा पोलिसांच्या आर्थिक गुन्हे शाखेने (ईओडब्ल्यू) भुवनेश्वरमधून आणखी एका व्यक्तीला अटक केली आहे, अशी माहिती अधिकाऱ्यांनी दिली. यापूर्वी या प्रकरणी चार आरोपींना अटक करण्यात आली असून ते न्यायालयीन कोठडीत आहेत. बुधवारी राज्याच्या राजधानीतून ही ताजी अटक करण्यात आली असून, त्याला गुरुवारी कटक येथील न्यायालयात हजर केले जाईल, असे अधिकाऱ्यांनी सांगितले.

कर्नाटकचे मुख्यमंत्री सिद्धरामय्या यांचा राजीनामा

संकटमोचक डी. के. शिवकुमार नवे बॉस!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

बंगळुरू : कर्नाटकच्या राजकारणात मोठी घडामोड घडली असून मुख्यमंत्री सिद्धरामय्या यांनी आपल्या पदाचा राजीनामा दिला आहे. काँग्रेस पक्षातील अनेक महिन्यांपासून सुरू असलेल्या नेतृत्व बदलाच्या चर्चेनंतर अखेर सिद्धरामय्या यांनी मुख्यमंत्रीपद सोडत असल्याची घोषणा केली. आता उपमुख्यमंत्री डी. के. शिवकुमार यांच्याकडे मुख्यमंत्रीपदाची सूत्रे जाणार असल्याचे जवळपास निश्चित झाले आहे.

गुरुवारी सकाळी बंगळुरूमधील अधिकृत निवासस्थानी आयोजित करण्यात आलेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत सिद्धरामय्या यांनी सहकाऱ्यांना आपल्या निर्णयाची माहिती दिली. या बैठकीला डी. के. शिवकुमार यांच्यासह अनेक वरिष्ठ मंत्री उपस्थित होते. बैठकीनंतर सिद्धरामय्या यांनी राज्यपाल थावरचंद गेहलोत यांच्याकडे आपला राजीनामा सादर केला.

राजीनाम्यानंतर प्रसारमाध्यमांशी बोलताना सिद्धरामय्या यांनी पक्षश्रेष्ठींच्या आदेशानुसार निर्णय घेतल्याचे स्पष्ट केले. काँग्रेस नेतृत्वाने दिलेल्या जबाबदाऱ्या आपण नेहमी स्वीकारल्या असून पक्षाच्या निर्णयाचा आदर करणार असल्याचे त्यांनी सांगितले.

दरम्यान, डी. के. शिवकुमार यांच्या मुख्यमंत्रीपदाच्या नियुक्तीची औपचारिक घोषणा लवकरच होण्याची शक्यता आहे. काँग्रेसच्या केंद्रीय नेतृत्वाकडून या बदलाला हिरवा कंदील मिळाल्यानंतर राज्यातील सत्तांतराची प्रक्रिया वेगाने सुरू झाली. पक्षातील सूत्रांच्या माहितीनुसार, नव्या मंत्रिमंडळात दोन ते तीन उपमुख्यमंत्री असण्याची शक्यता देखील व्यक्त केली जात आहे.

कर्नाटकमध्ये २०२३ विधानसभा निवडणुकीनंतर मुख्यमंत्रीपदासाठी सिद्धरामय्या आणि डी. के. शिवकुमार यांच्यात चुरशीची स्पर्धा होती. त्यावेळी काँग्रेस नेतृत्वाने तडजोडीचा मार्ग स्वीकारत सिद्धरामय्या यांना मुख्यमंत्री आणि डी. के. शिवकुमार यांना उपमुख्यमंत्रीपद दिले होते. त्याचवेळी अडीच-अडीच वर्षांच्या सत्तावाटपाचा फॉर्म्युला असल्याची चर्चा राजकीय वर्तुळात होती. आता जवळपास तीन वर्षांनंतर नेतृत्व बदलाची प्रक्रिया पूर्णत्वाकडे गेली आहे.

सिद्धरामय्या हे कर्नाटकच्या राजकारणातील प्रभावी ओबीसी नेते मानले जातात. त्यांनी २०१३ ते २०१८ आणि त्यानंतर २०२३ पासून मुख्यमंत्री म्हणून काम पाहिले. त्यांच्या कार्यकाळात 'अहिंदा' अर्थात अल्पसंख्याक, मागासवर्गीय आणि दलित समाजासाठी विविध कल्याणकारी योजनांवर भर देण्यात आला होता. तर डी. के. शिवकुमार हे काँग्रेसचे संघटनात्मकदृष्ट्या मजबूत आणि आक्रमक नेते म्हणून ओळखले जातात.

राज्यातील काँग्रेस संघटना मजबूत करण्यात त्यांची महत्त्वाची भूमिका राहिली आहे. त्यामुळे त्यांच्या नेतृत्वाखाली काँग्रेस नव्या राजकीय रणनीतीसह पुढे जाण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

भारत-चीन सीमावादावर सकारात्मक चर्चा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

बीजिंग : पूर्व लडाखमधील प्रत्यक्ष नियंत्रण रेषेवरील परिस्थितीवर भारत आणि चीन यांच्यात बीजिंगमध्ये रचनात्मक आणि भविष्याभिमुख चर्चा झाली. सीमावर्ती भागात शांतता आणि सलोखा राखण्यात झालेल्या प्रगतीमुळे द्विपक्षीय संबंध हळूहळू सामान्य करण्याच्या दिशेने सकारात्मक वातावरण निर्माण झाल्याचे दोन्ही देशांनी नमूद केले.

भारत-चीन सल्लामसलत आणि समन्वय कार्यप्रणालीच्या बैठकीदरम्यान ही चर्चा पार पडली. या बैठकीत सीमावर्ती भागातील ताज्या परिस्थितीचा दोन्ही बाजूंनी सविस्तर आढावा घेण्यात आला. सीमारेषेवरील तणाव कमी करण्यासाठी सुरू असलेल्या प्रयत्नांबाबत समाधान व्यक्त करण्यात आले.

परराष्ट्र व्यवहार मंत्रालयाने दिलेल्या माहितीनुसार, चर्चेदरम्यान सीमांकन, सीमा व्यवस्थापन, यंत्रणा उभारणी तसेच सीमापार सहकार्याशी संबंधित विविध मुद्द्यांवर चर्चा करण्यात आली. दोन्ही देशांनी पुढील विशेष प्रतिनिधी बैठकीसाठी ठोस तयारी करण्यास सहमती दर्शवली.

भारताने सीमापार नद्यांशी संबंधित तज्ज्ञ-स्तरीय बैठकीचे आयोजन लवकर करण्यावरही भर दिला. तसेच राजनैतिक आणि लष्करी स्तरावरील नियमित संवाद कायम ठेवण्याबाबत दोन्ही बाजूंनी सहमती व्यक्त केली. भारतीय शिष्टमंडळाचे नेतृत्व परराष्ट्र मंत्रालयातील सहसचिव सुजित घोष यांनी केले, तर चीनच्या शिष्टमंडळाचे नेतृत्व सीमा आणि सागरी व्यवहार विभागाच्या महासंचालक होउ यानकी यांनी केले. या दौऱ्यात घोष यांनी चीनच्या परराष्ट्र मंत्रालयातील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचीही भेट घेतली. २०२० मध्ये गलवान खोऱ्यात झालेल्या हिंसक संघर्षानंतर भारत-चीन संबंधांमध्ये मोठा तणाव निर्माण झाला होता. त्यानंतर पूर्व लडाखमधील अनेक ठिकाणी दोन्ही देशांचे सैन्य आमनेसामने उभे होते. गेल्या काही वर्षांत झालेल्या चर्चांनंतर सैन्य माघारीची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली आहे.

भाजपकडून प्रदेशाध्यक्षांमध्ये बदल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : भारतीय जनता पक्षाने गुरुवारी मोठा संघटनात्मक फेरबदल करत दिल्ली, हरियाणा, पंजाब आणि त्रिपुरा या चार राज्यांमध्ये नव्या प्रदेशाध्यक्षांची नियुक्ती केली. पक्षाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष नितीन नवीन यांच्या नेतृत्वाखाली हा निर्णय जाहीर करण्यात आला असून आगामी विधानसभा निवडणुका आणि संघटन मजबुतीच्या दृष्टीने या बदलांकडे महत्त्वाच्या राजकीय हालचाली म्हणून पाहिले जात आहे.

केंद्रीय राज्यमंत्री हर्ष मल्होत्रा यांची दिल्ली भाजप प्रदेशाध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यांनी वीरेंद्र सचदेवा यांची जागा घेतली आहे. हर्ष मल्होत्रा हे पूर्व दिल्ली लोकसभा मतदारसंघाचे खासदार असून सध्या कॉर्पोरेट व्यवहार तसेच रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्रालयात राज्यमंत्री म्हणून कार्यरत आहेत. दिल्लीतील संघटनात्मक काम आणि तळागाळातील संपर्क यासाठी त्यांची ओळख आहे.

हरियाणा भाजपच्या प्रदेशाध्यक्षपदी डॉ. अर्चना गुप्ता यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्या यापूर्वी पक्षाच्या राज्य सरचिटणीस म्हणून काम पाहत होत्या. तसेच त्यांनी पानिपत जिल्हा भाजप अध्यक्ष आणि भाजप महिला मोर्चाच्या पदांवरही जबाबदाऱ्या सांभाळल्या आहेत.

पंजाब भाजपच्या अध्यक्षपदी सरदार केवलसिंह ढिल्लों यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. पंजाबमध्ये आगामी विधानसभा निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर शीख समाजातील प्रभावी चेहरा पुढे करण्याचा भाजपचा प्रयत्न असल्याचे राजकीय विश्लेषकांचे मत आहे. त्रिपुरामध्ये भाजप आमदार अभिषेक देबरॉय यांच्याकडे प्रदेशाध्यक्षपदाची जबाबदारी देण्यात आली आहे. भाजपचे राष्ट्रीय सरचिटणीस अरुण सिंह यांनी स्वतंत्र अधिसूचना जारी करून या सर्व नियुक्त्या तत्काळ प्रभावाने लागू होत असल्याचे स्पष्ट केले.

दक्षिण लेबनॉनमध्ये इस्रायलचे नवे हल्ले

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

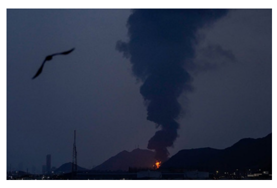

बेरूत : दक्षिण लेबनॉनमधील टायर शहर आणि आसपासच्या भागांवर इस्रायलने गुरुवारी नवे हवाई हल्ले सुरू केले. त्यापूर्वी इस्रायली लष्कराने या भागातील नागरिकांना तातडीने स्थलांतर करण्याचा इशारा दिला होता. हिजबुल्लाहच्या पायाभूत सुविधांना लक्ष्य करण्यात येत असल्याचा दावा इस्रायलने केला आहे.

इस्रायलने बुधवारी झहरानी नदीच्या दक्षिणेकडील संपूर्ण परिसराला लढाऊ क्षेत्र घोषित केले होते. हा भाग इस्रायल-लेबनॉन सीमेपासून सुमारे ४० किलोमीटर अंतरावर असून त्यात टायर शहराचाही समावेश आहे. इराण समर्थित हिजबुल्लाहविरुद्ध सुरू असलेल्या कारवायांच्या पार्श्वभूमीवर नागरिकांना सुरक्षित स्थळी हलवण्याचे आवाहन करण्यात आले.

१७ एप्रिलच्या युद्धविरामानंतर एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर प्रथमच स्थलांतराचा इशारा देण्यात आल्याने लेबनॉनमध्ये चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे. विशेष म्हणजे अनेक नागरिक ईद-उल-अधा सण साजरा करण्याच्या तयारीत असताना हा इशारा जारी करण्यात आला.

गुरुवारी पहाटे इस्रायली लष्कराने टायरमधील काही भागांसाठी नवीन स्थलांतर आदेश जारी केला. हिजबुल्लाहविरुद्ध सक्तीची कारवाई करण्यास आम्ही भाग पडलो आहोत, असे इस्रायली लष्कराने म्हटले. त्यानंतर टेलिग्रामवरील निवेदनात हिजबुल्लाहच्या पायाभूत सुविधांवर हल्ले सुरू झाल्याची माहिती देण्यात आली. लेबनॉनच्या सरकारी नॅशनल न्यूज एजन्सीनुसार, टायर शहरावर आणि त्याच्या पूर्व भागावर दोन वेळा हवाई हल्ले करण्यात आले. एका निवासी इमारतीला लक्ष्य करण्यात आल्याने मोठी आग लागली. इस्रायलने लेबनॉनमधील कारवाया अधिक तीव्र करण्याचा इशारा दिला आहे. इस्रायलचे लष्करप्रमुख लेफ्टनंट कर्नल आयल झमीर यांनी हिजबुल्लाहला अधिक गंभीर धक्के देण्यासाठी कारवाया वाढवल्या जात असल्याचे सांगितले. इस्रायलने पूर्वेकडील बेका खोऱ्यातही हल्ल्यांची तीव्रता वाढवली आहे. हा भाग हिजबुल्लाहसाठी महत्त्वाचा पुरवठा मार्ग मानला जातो. त्यामुळे बेरूतच्या दक्षिणेकडील भागांवरही अधिक तीव्र हल्ले होण्याची शक्यता तज्ज्ञांनी व्यक्त केली आहे.

एअर इंडियाची तेल अवीव-दिल्ली सेवा स्थगित

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पश्चिम आशियात सुरू असलेल्या भू-राजकीय तणावाच्या पार्श्वभूमीवर एअर इंडियाने तेल अवीव-दिल्ली मार्गावरील विमानसेवा जुलै महिन्याच्या अखेरपर्यंत स्थगित ठेवण्याचा निर्णय घेतला आहे. या महिन्याच्या सुरुवातीला एअरलाइनने जूनअखेरपर्यंत सेवा बंद ठेवण्याची घोषणा केली होती. मात्र त्या भागातील सुरक्षा परिस्थिती अद्याप अनिश्चित असल्याने ही मुदत आणखी वाढवण्यात आली आहे.

इस्रायलमधील एअर इंडियाच्या कामकाजाशी संबंधित एका वरिष्ठ अधिकाऱ्याने वेळापत्रकातील बदलाबाबत माहिती दिली. भू-राजकीय परिस्थितीमुळे विमानसेवा ३१ जुलैपर्यंत पुढे स्थगित करण्यात आल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. फेब्रुवारीच्या अखेरीपासून पश्चिम आशियात सुरू झालेल्या संघर्षामुळे आंतरराष्ट्रीय विमान कंपन्यांसमोर अनेक अडचणी निर्माण झाल्या आहेत. इंधनदरातील वाढ, काही हवाई क्षेत्रांवरील निर्बंध तसेच सुरक्षेच्या कारणांमुळे परिचालन खर्चात मोठी वाढ झाली आहे. त्यामुळे अनेक विमान कंपन्यांनी तेल अवीवकडे जाणाऱ्या सेवा मर्यादित केल्या आहेत. एप्रिलच्या सुरुवातीला एअर इंडियाने मेअखेरपर्यंत सेवा स्थगित करण्याचा निर्णय घेतला होता. त्यानंतर परिस्थिती सुधारण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात होती. मात्र अमेरिका आणि इराण यांच्यातील तणाव, तसेच पश्चिम आशियातील अनिश्चित वातावरण कायम असल्याने विमान सेवा पुन्हा सुरू करण्याबाबत सावध भूमिका घेण्यात आली आहे.

सध्या एल अल, इस्राएअर, अर्किया आणि एअर हैफा यांसारख्या इस्रायली विमान कंपन्यांव्यतिरिक्त फारच कमी आंतरराष्ट्रीय विमान कंपन्यांनी तेल अवीव मार्गावरील सेवा सुरू केल्या आहेत.

इराण-अमेरिका संघर्षामुळे मध्य-पूर्वेत तणाव वाढला

कुवेतवर क्षेपणास्त्र आणि ड्रोन हल्ला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

दुबई : अमेरिका आणि इराण यांच्यात सुरू असलेल्या संघर्षाच्या पार्श्वभूमीवर मध्य-पूर्वेतील तणाव पुन्हा वाढला असून कुवेतवर क्षेपणास्त्र आणि ड्रोन हल्ला झाल्याची माहिती समोर आली आहे. अमेरिकेने इराणमधील काही लक्ष्यांवर हल्ले केल्यानंतर तेहरानने प्रत्युत्तरात्मक कारवाई केल्याचा दावा केला आहे. या घटनांमुळे युद्धातील डळमळीत शस्त्रसंधीवर पुन्हा प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे.

कुवेतच्या लष्कराने गुरुवारी देशावर क्षेपणास्त्र आणि ड्रोन हल्ला झाल्याची घोषणा केली. मात्र नेमके कोणते लक्ष्य हल्ल्यात सापडले किंवा किती नुकसान झाले, याबाबत अधिकृत तपशील देण्यात आलेला नाही. या हल्ल्याची जबाबदारी अद्याप कोणत्याही संघटनेने स्वीकारलेली नाही.

दरम्यान, युद्धकाळात कुवेतवर इराण आणि इराकमधील इराणसमर्थक शिया मिलिशियाकडून वारंवार हल्ले होत असल्याचा इतिहास आहे. त्यामुळे या नव्या हल्ल्यांमागे कोणाचा हात आहे, याबाबत तर्कवितर्क सुरू झाले आहेत.

मध्य-पूर्वेत सध्या शस्त्रसंधी आणि अमेरिका-इराण चर्चांवरून तणावपूर्ण वातावरण कायम आहे. विशेषतः होर्मुझ सामुद्रधुनी अद्याप पूर्णपणे खुली झालेली नसल्याने जागतिक ऊर्जा बाजारात मोठी अस्थिरता निर्माण झाली आहे. पर्शियन आखाताच्या या अरुंद मार्गातून जगातील मोठ्या प्रमाणातील तेल आणि नैसर्गिक वायू वाहतूक होत असते. सामुद्रधुनीवरील तणावामुळे जागतिक ऊर्जा टंचाई निर्माण होण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात येत आहे. अमेरिका इराणवर दबाव टाकत असून तेहरानने उच्च-समृद्ध युरेनियमचा साठा सोडून द्यावा, अशी मागणी केली जात आहे. दुसरीकडे इराणने आर्थिक निर्बंध हटवून गोठवलेली मालमत्ता मुक्त करण्याची मागणी केली आहे.

अमेरिकन अधिकाऱ्यांच्या माहितीनुसार, अमेरिकेच्या सेंट्रल कमांड दलांनी होर्मुझ सामुद्रधुनीजवळ धोका निर्माण करणारे इराणचे चार एकमार्गी हल्लेखोर ड्रोन पाडले. तसेच पाचवा ड्रोन प्रक्षेपित करण्याच्या तयारीत असलेल्या बंदर अब्बास येथील एका भू-नियंत्रण केंद्रावर अमेरिकेने हवाई हल्ला केल्याचे सांगण्यात आले. इराणच्या निमलष्करी रिव्होल्यूशनरी गार्डने सरकारी वृत्तसंस्था इर्नामार्फत बंदर अब्बास आंतरराष्ट्रीय विमानतळाजवळील हल्ल्याची कबुली दिली. तसेच हल्ला करणाऱ्या तळावर प्रत्युत्तरात्मक कारवाई केल्याचा दावाही करण्यात आला आहे. मात्र या प्रत्युत्तरात्मक हल्ल्याचे लक्ष्य कोणते होते किंवा त्याचा कुवेतवरील हल्ल्याशी थेट संबंध होता का, हे अद्याप स्पष्ट झालेले नाही.

जयशंकर आणि युक्रेनच्या परराष्ट्र मंत्र्यांमध्ये चर्चा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

निकोसिया : रशिया-युक्रेन युद्धाच्या पार्श्वभूमीवर भारताचे परराष्ट्र मंत्री एस. जयशंकर आणि युक्रेनचे परराष्ट्र मंत्री आंद्री सिबिहा यांच्यात बुधवारी सविस्तर चर्चा झाली. रणांगणावरील बदलती परिस्थिती, सुरू असलेले संघर्ष आणि सर्वसमावेशक तसेच चिरस्थायी शांतता प्रस्थापित करण्याच्या प्रयत्नांवर दोन्ही नेत्यांनी विचारविनिमय केला.

सायप्रसमध्ये आयोजित युरोपीय संघाच्या परराष्ट्र मंत्र्यांच्या अनौपचारिक जिम्निच बैठकीच्या निमित्ताने ही भेट झाली. चर्चेनंतर जयशंकर यांनी या बैठकीला उपयुक्त संबोधत युक्रेन संघर्षासंदर्भात दोन्ही बाजूंमध्ये विचारांची देवाणघेवाण झाल्याचे सांगितले. तसेच द्विपक्षीय सहकार्याचाही आढावा घेण्यात आल्याचे त्यांनी नमूद केले.

युक्रेनचे परराष्ट्रमंत्री आंद्री सिबिहा यांनी या चर्चेला अर्थपूर्ण संबोधले. रशियाचे युक्रेनविरुद्ध सुरू असलेले युद्ध, रणांगणावरील अलीकडील घडामोडी आणि युक्रेनचा वाढता पुढाकार या विषयांवर चर्चा केंद्रित होती, असे त्यांनी सांगितले.

कीववर अलीकडेच झालेल्या मोठ्या हल्ल्याचा उल्लेख करत सिबिहा म्हणाले की, दहशतीच्या माध्यमातून युक्रेनच्या जनतेला घाबरवण्याचे रशियाचे प्रयत्न अपयशी ठरत आहेत. युक्रेनचा निर्धार कायम असून हे युद्ध संपवून व्यापक आणि चिरस्थायी शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी प्रयत्न सुरू असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. या चर्चेदरम्यान राजनैतिक प्रयत्नांना गती देणे आणि व्यापक आंतरराष्ट्रीय सहभागाची गरज यावरही भर देण्यात आला. युरोप आपली भूमिका अधिक सक्रिय करत असताना भारताच्या ठाम भूमिकेचे आणि योगदानाचे स्वागत असल्याचे सिबिहा यांनी म्हटले.

दोन्ही मंत्र्यांनी भारत-युक्रेन संबंध अधिक दृढ करण्याच्या दृष्टीने विविध मार्गांवर चर्चा केली. सामायिक हिताच्या विषयांवर नियमित संपर्क कायम ठेवण्याबाबतही सहमती झाली.

रशिया-युक्रेन संघर्षाबाबत भारताने सुरुवातीपासून संतुलित भूमिका घेतली आहे. भारताने मॉस्को आणि कीव या दोन्ही देशांशी संबंध कायम ठेवत संवाद आणि मुत्सद्देगिरीच्या माध्यमातून तोडगा काढण्याचे सातत्याने आवाहन केले आहे.

दोन अंमली पदार्थ तस्करांना अटक

जम्मू : जम्मू जिल्ह्यात वेगवेगळ्या घटनांमध्ये अमली पदार्थांची तस्करी करणाऱ्या दोन संशयितांना अटक करण्यात आली असून, त्यांच्या ताब्यातून अफूचा पाला आणि हेरॉइनसारखा पदार्थ जप्त करण्यात आला आहे, अशी माहिती अधिकाऱ्यांनी दिली. उधमपूर-धार रस्त्यावरील नाधल नाका येथे तपासणीदरम्यान पोलिसांच्या पथकाने एका मालवाहू ट्रकला अडवले, असे त्यांनी सांगितले. पोलिसांनी वाहनाच्या केबिनमधून सुमारे ३.९५ किलो अफूच्या पेंढ्यासारखा पदार्थ जप्त केला.

ओएसएम प्रणाली सुरक्षित आणि सक्षम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : ऑन-स्क्रीन मार्किंग प्रणालीवरून सुरू असलेल्या वादाच्या पार्श्वभूमीवर केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाने ओएसएम ही सुरक्षित आणि मजबूत माहिती-तंत्रज्ञान प्रणाली असल्याचे स्पष्ट केले आहे. प्रत्यक्ष मूल्यांकन प्रक्रियेत कोणतीही तडजोड किंवा तांत्रिक त्रुटी आढळून आलेली नसल्याचा दावा सीबीएसईने गुरुवारी केला.

मंडळाने जारी केलेल्या निवेदनात उत्तरपत्रिकांचे स्कॅनिंग आणि डिजिटल प्रक्रिया सुरक्षित पद्धतीने पार पाडली जात असल्याचे म्हटले आहे. प्रणाली अनेक सुरक्षा तपासण्या आणि गुणवत्ता नियंत्रण प्रक्रियेतून प्रमाणित करण्यात आली असून डिजिटल मूल्यांकनासाठी मजबूत तांत्रिक पायाभूत सुविधा उभारण्यात आल्याचेही स्पष्ट करण्यात आले.

सीबीएसईने विद्यार्थ्यांच्या उत्तरपत्रिका पूर्णपणे सुरक्षित असल्याचे नमूद केले. तसेच त्या अनेक गुणवत्ता-नियंत्रण यंत्रणांमधून तपासल्या गेल्याचे सांगितले. इयत्ता बारावीच्या उत्तरपत्रिकांच्या डिजिटल मूल्यांकनासाठी कोएम्प्ट एड्युटेक या कंपनीला देण्यात आलेल्या कंत्राटावरून वाद निर्माण झाला आहे.

ओएसएम प्रणालीमध्ये त्रुटी असल्याचे दावे करण्यात आल्यानंतर हा मुद्दा चर्चेत आला. सीबीएसईने कोएम्प्ट एड्युटेकला कंत्राट देण्यासंबंधीचे आरोप फेटाळून लावले. वित्तीय नियमांनुसार योग्य प्रक्रिया राबवूनच हे कंत्राट देण्यात आल्याचे मंडळाने स्पष्ट केले.

खासगी कंपन्यांना संरक्षण मंत्रालयाचे निमंत्रण

पाचव्या पिढीतील स्टेल्थ फायटरसाठी निविदा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : भारताच्या महत्त्वाकांक्षी स्वदेशी पाचव्या पिढीतील स्टेल्थ फायटर जेट प्रकल्प 'एडव्हान्स्ड मीडियम कॉम्बॅट एअरक्राफ्ट' अर्थात एएमसीएच्या निर्मितीसाठी संरक्षण मंत्रालयाने खासगी क्षेत्रातील प्रमुख कंपन्यांना निविदा प्रक्रिया पाठवली आहे. देशाच्या संरक्षण क्षेत्रातील हा ऐतिहासिक टप्पा मानला जात असून यामुळे भारतीय संरक्षण उत्पादन क्षेत्रात खासगी उद्योगांचा सहभाग आणखी वाढणार असल्याचे मानले जात आहे.

या स्पर्धेत टाटा ॲडव्हान्स्ड सिस्टिम्स, लार्सन अँड टुब्रो आणि भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेड यांचा संयुक्त समूह तसेच भारत फोर्ज आणि बीईएमएल यांचा समूह सहभागी झाला आहे. या कंपन्यांकडून प्रकल्पासाठी तांत्रिक आणि उत्पादन क्षमतेच्या आधारे प्रस्ताव मागविण्यात आले आहेत.

एएमसीए हा भारताचा पूर्णपणे स्वदेशी पाचव्या पिढीतील स्टेल्थ लढाऊ विमान प्रकल्प आहे. या विमानात अत्याधुनिक स्टेल्थ तंत्रज्ञान, ट्विन इंजिन प्रणाली, प्रगत एव्हियोनिक्स, आधुनिक सेन्सर प्रणाली आणि शत्रूच्या रडारपासून बचाव करण्याची क्षमता असणार आहे. भारतीय वायुदलाच्या भविष्यातील गरजा लक्षात घेऊन हा प्रकल्प विकसित करण्यात येत आहे.

या प्रकल्पांतर्गत निवड झालेल्या कंपनीला सुरुवातीच्या टप्प्यात पाच प्रोटोटाइप विमानांची निर्मिती करण्याची जबाबदारी दिली जाणार आहे. सुमारे १५ हजार कोटी रुपयांच्या या प्रकल्पासाठी केंद्र सरकारकडून निधी उपलब्ध करून दिला जाणार असून प्रोटोटाइप निर्मितीचे काम आंध्र प्रदेशातील नव्या ग्रीनफिल्ड सुविधेत होणार असल्याचे समोर आले आहे.

विशेष म्हणजे या प्रक्रियेत सार्वजनिक क्षेत्रातील हिंदुस्तान एरोनॉटिक्स लिमिटेड अर्थात एचएएलचा समावेश करण्यात आलेला नाही. त्यामुळे संरक्षण उत्पादन क्षेत्रात खासगी उद्योगांना अधिक मोठी भूमिका देण्याच्या केंद्र सरकारच्या धोरणाची ही महत्त्वपूर्ण पायरी मानली जात आहे. 'आत्मनिर्भर भारत' उपक्रमांतर्गत स्वदेशी संरक्षण उत्पादन क्षमता मजबूत करण्यासाठी सरकारकडून सातत्याने प्रयत्न सुरू आहेत.

भारतीय वायुदलासाठी भविष्यात मोठ्या प्रमाणावर एएमसीए विमानांची निर्मिती करण्याचे उद्दिष्ट असून या प्रकल्पामुळे भारताच्या स्वदेशी लढाऊ विमान निर्मिती क्षमतेला मोठी चालना मिळणार आहे. तसेच जागतिक संरक्षण क्षेत्रात भारताची तांत्रिक आणि औद्योगिक क्षमता अधिक बळकट होण्यास मदत होणार असल्याचे तज्ज्ञांकडून सांगितले जात आहे.